

Yleiskuva alueellisesta yritysverustannasta ja työpaikkakehityksestä uusilla kasvualoilla

Työn sisältö

Tämän tiiviin selvityksen tavoitteena on ollut muodostaa yleiskuva uusien kasvualojen työpaikka- ja yrityskehityksestä koko maassa ja alueellisesti, tunnistuen sekä alakohtaisia että aluekohtaisia kehitys- ja painotuseroja. Työ perustuu etenkin eri tilastoaineistojen analyysiin.

Selvityksessä on määritetty kolme eri toimialaryhmää kuvaamaan tietoaloja, vihreän siirtymän aloja sekä muita kasvualoja. Näiden alojen tarkemmat kuvaukset sekä tarkastelut alojen kansallista ja alueellista merkitystä on esitetty ensimmäisessä luvussa.

Toisessa luvussa on keskitytty tarkastelun uusien kasvualojen työpaikkakehitykseen koko maassa, maakunnissa ja erityyppisissä kunnissa vuosien 2015–2023 aikana. Kolmas luku tarkastelee vastaavaa kehitystä, mutta yritysten näkökulmasta. Viimeinen luku muodostaa taas yhteenvetoon koko työstä ja johtopäätökset yleiskuvan analyysien pohjalta.

SISÄLTÖ

1. Tausta ja nykyhetki
2. Työpaikkakehitys tarkastelun kolmessa ryhmässä
3. Yritysten kehitys tarkastelun kolmessa ryhmässä
4. Yhteenveto- ja johtopäätökset

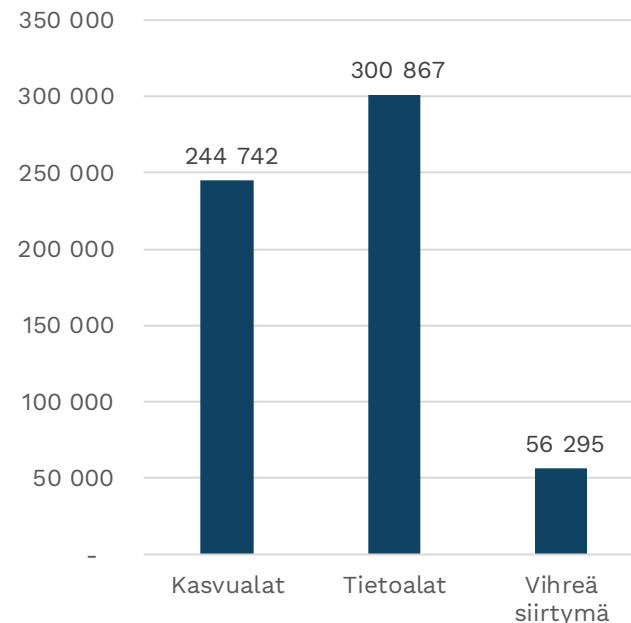
1. Tausta ja nykyhetki

Työn kiinnostuksen kohteena olevat alat

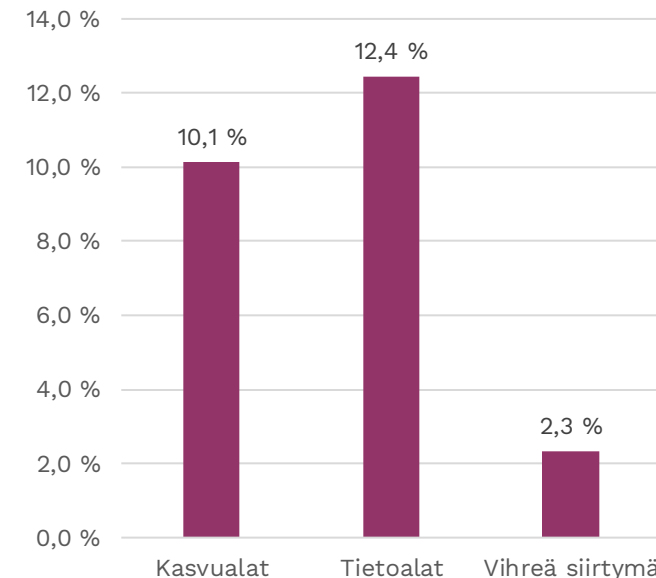
Kuviossa on tarkasteltu kiinnostuksen kohteena olevien alojen työpaikkojen ja yritysten määrää vuonna 2023.

- **Tässä tarkastelussa kiinnostuksen kohteena ovat kolme eri toimialojen kokonaisuutta ('ryhmää'): 1) tietotalous, 2) vihreän siirtymän alat ja 3) kasvualat** (ks. tarkempi luokitus seuraavilta dioilta).
 - Kolme alojen ryhmää on muodostettu toimialaluokituksen pohjalta ja kattavat 35 prosenttia koko maan työpaikoista ja 32 prosenttia koko maan yrityksistä.
 - Ryhmien tarkoitus on tarkastella Suomen 2020-luvun työpaikka- ja yrityskannan kehityksen näkökulmasta vahvan potentiaalin aloja.
- Huomionarvoisesti ryhmien luokitus ei ole kaiken kattava tai täysin yksiselitteinen, myös osalla luokituksen ulkopuolelle jääneillä aloilla on samoja piirteitä kuin tarkastelun kiinnostuksen kohteena olevilla aloilla.

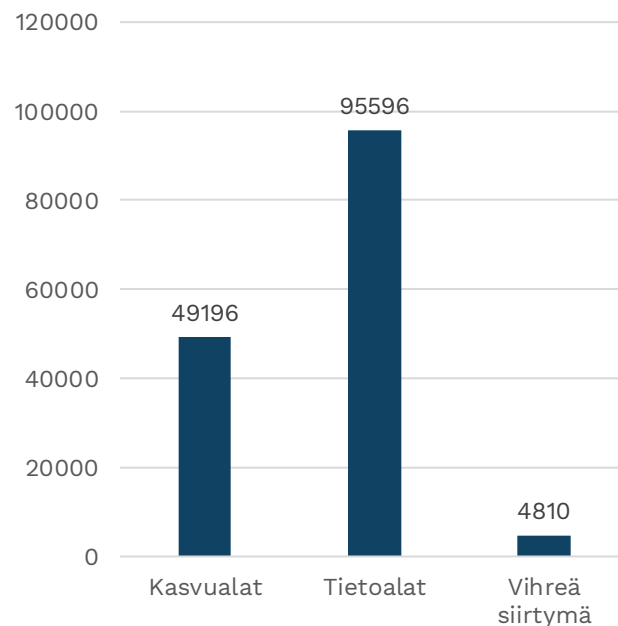
Työpaikat vuonna 2023

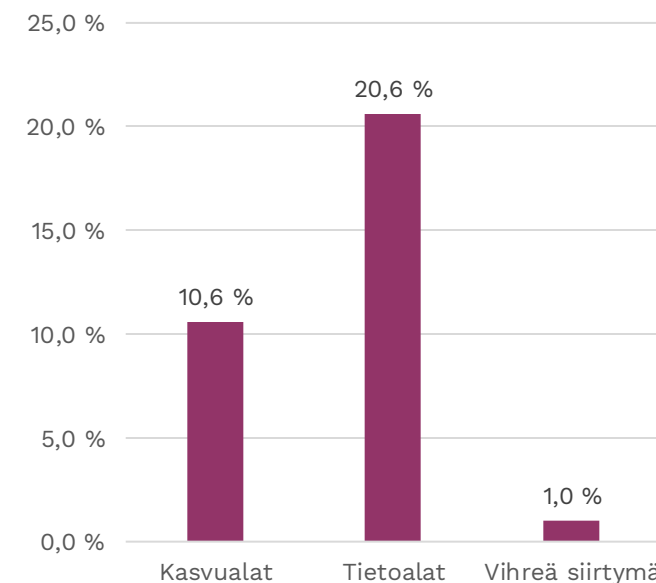
Osuus kaikista koko maan työpaikoista vuonna 2023

Yrityskanta vuonna 2023

Osuus koko maan yrityskannasta vuonna 2023

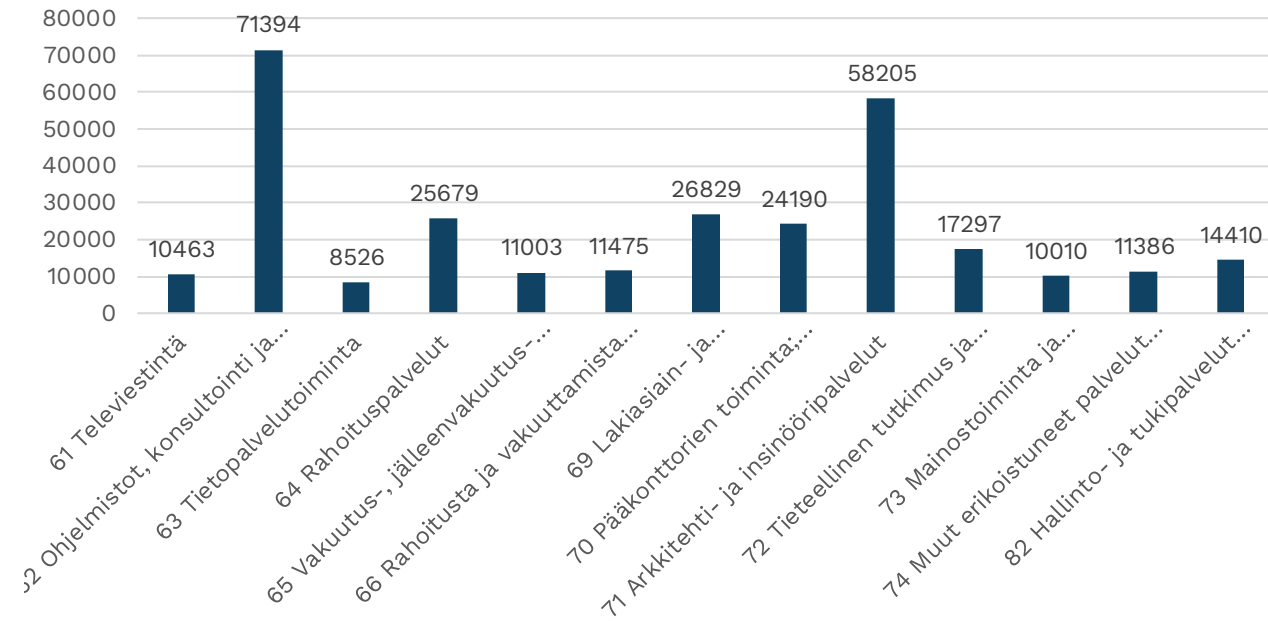

Tietoalojen ryhmä tarkemmin

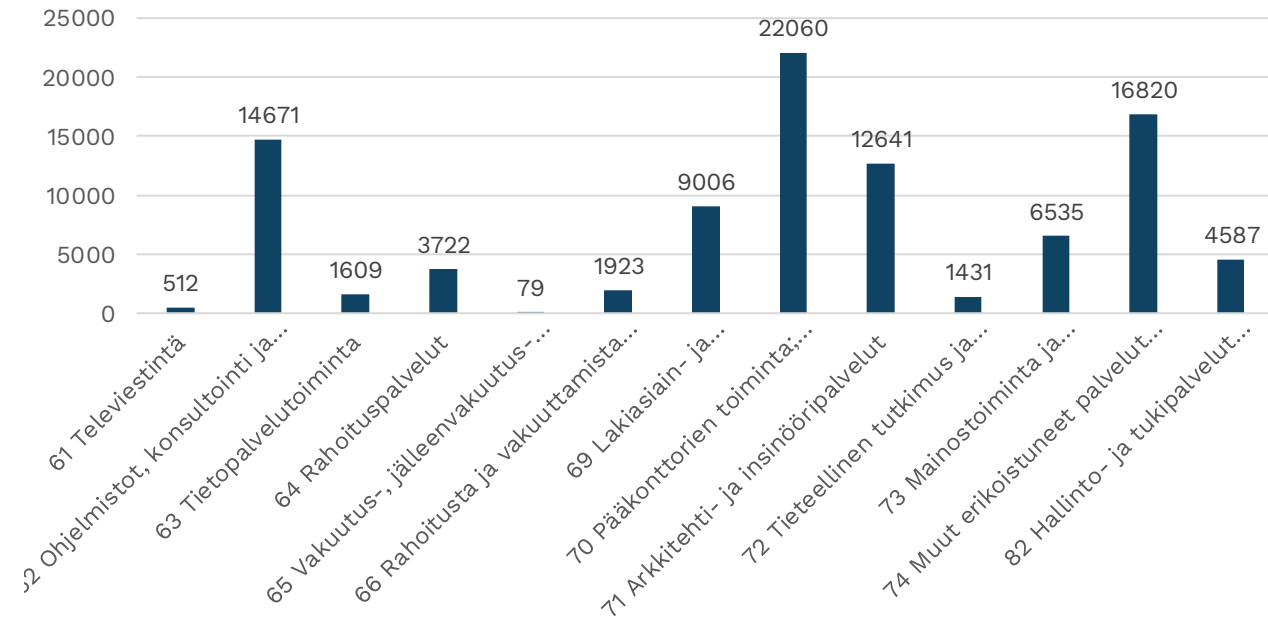
Kuvioissa on kuvattu tarkastelun tietalojen tarkempaa toimialajakoa sekä työpaikkojen ja yritysten määrää toimialoittain.

- **Tietoaloilla viitataan tässä selvityksessä ns. KIBS-aloihin**, joita leimaa tietoon ja tiedon tuotantoon liittyvä työ, korkea inhimillinen pääoma osana työvoimaa ja pääosin aineeton tuotanto.
- **Tarkastelun tietalojen ryhmä koostuu 13:sta tarkemmasta toimialasta**, jotka kattavat 12,4 prosenttia Suomen työpaikoista ja 20,6 prosenttia Suomen yrityksistä.
 - ➔ Tietalat muodostavat sekä yritysten että työpaikkojen määrässä mitattuna tarkastelun suurimman toimialojen ryhmän.
- Tietalojen ryhmän merkittävimmät yksittäiset toimialat ovat ohjelmisto ja konsultointi, arkkitehti- ja insinööripalvelut, sekä yritysten näkökulmasta myös pääkonttorien toiminta ja liikejohdon konsultointi sekä erikoistuneet palvelut liike-elämälle.

Tietalojen työpaikat 2023

Tietalojen yritykset 2023

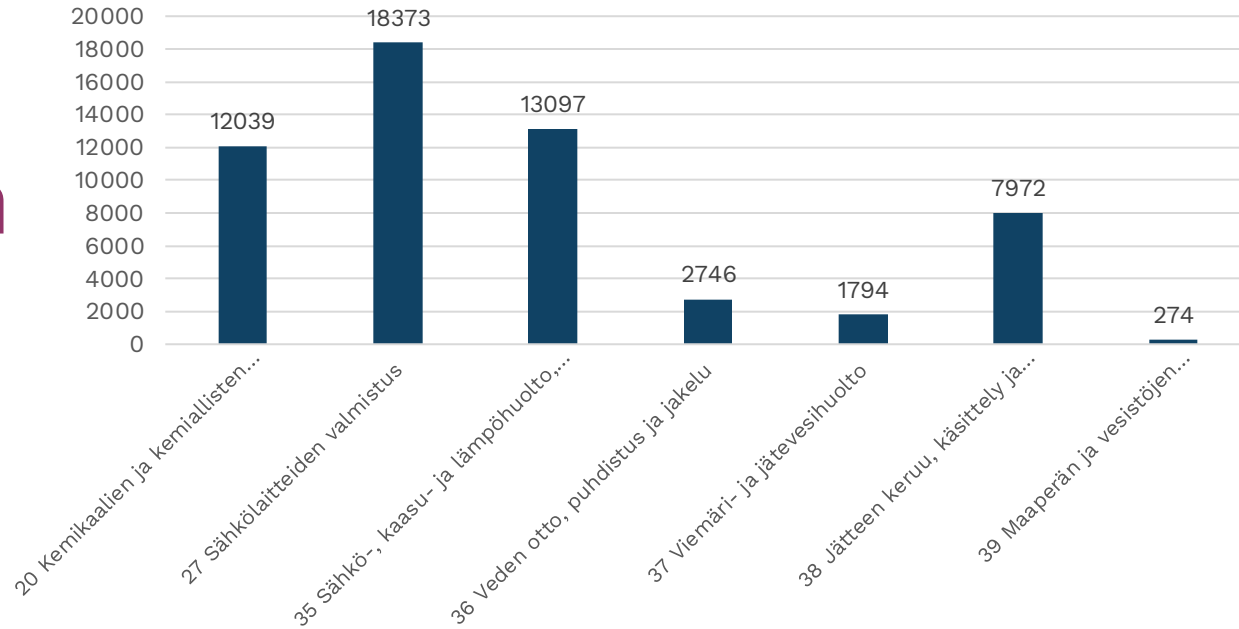

Vihreän siirtymän ryhmän alat tarkemmin

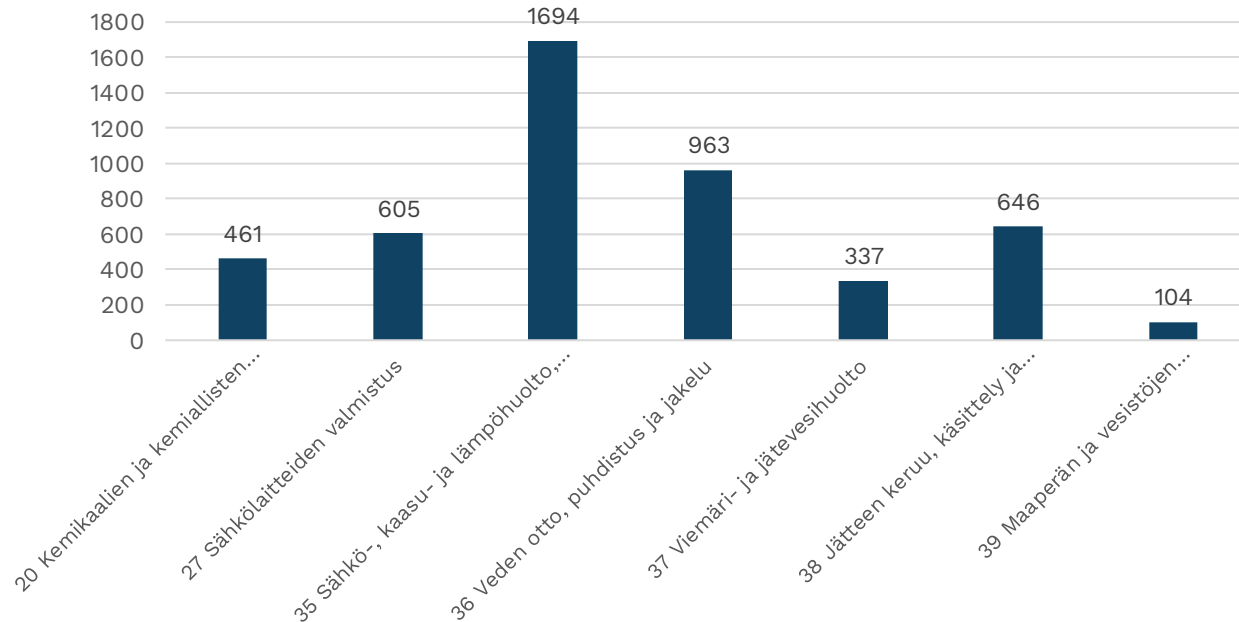
Kuvioissa on kuvattu tarkastelun vihreän siirtymän ryhmän alojen tarkempaa toimialajakoa sekä työpaikkojen ja yritysten määrää toimialoittain.

- **Vihreän siirtymän aloina pidetään tässä tarkastelussa aloja, joihin vihreän siirtymän vaikutus on suora** ja joihin on jo kohdistunut vihreän siirtymän investointeja tai joilla on merkityksellistä potentiaalia vihreän siirtymän näkökulmasta. Alat ovat yksittäisiä teollisuuden aloja sekä energian tuotantoon ja ympäristöön liittyviä toimialoja.
 - Huomionarvoisesti itse vihreä siirtymä vaikuttaa myös laajaan joukkoon muita aloja. Osa ryhmään kuuluvien alojen toiminnasta ei taas suoraan liity vihreään siirtymään.
- **Vihreän siirtymän alat muodostavat tarkastelun pienimmän toimialojen ryhmän.** Alat kattavat noin 2,3 prosenttia kaikista työpaikoista ja prosentin kaikista yrityksistä.
- Tarkasteltavista aloista merkittävimmät ovat kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistuksen ala ja sähkölaitteiden valmistus. Myös sähkö-, kaasu- ja lämpötuotannon ala on merkittävä, etenkin yritysten määrän näkökulmasta.

Työpaikat vihreän siirtymän aloilla 2023

Yritykset vihreän siirtymän aloilla 2023

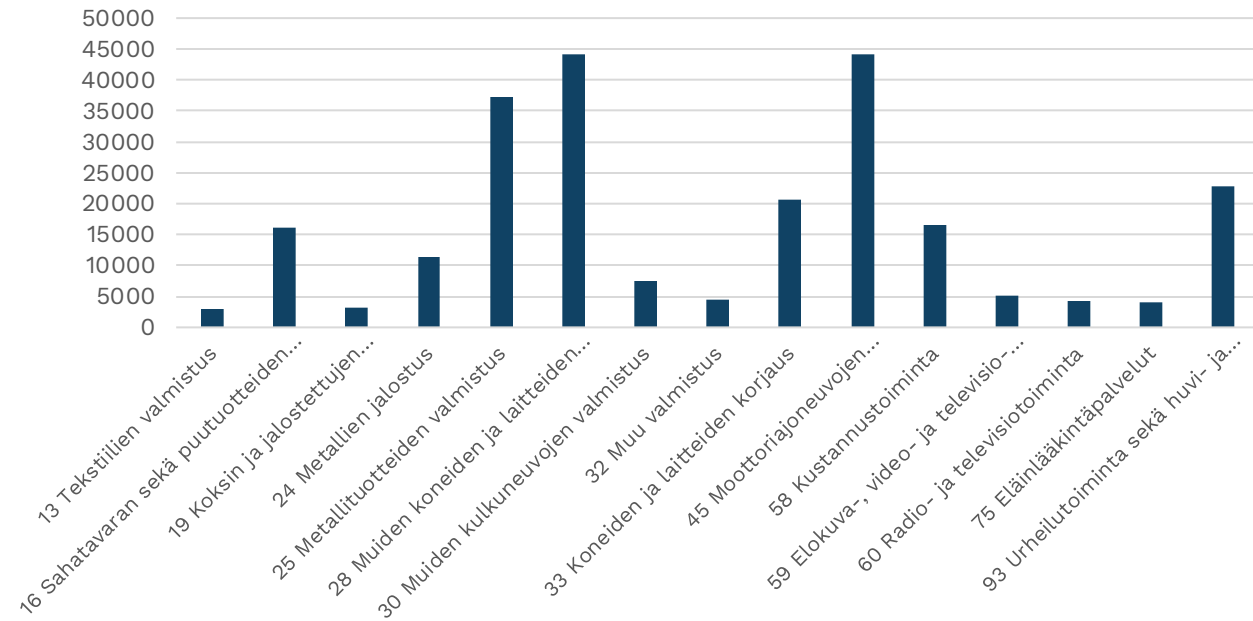

Kasvualojen ryhmä tarkemmin

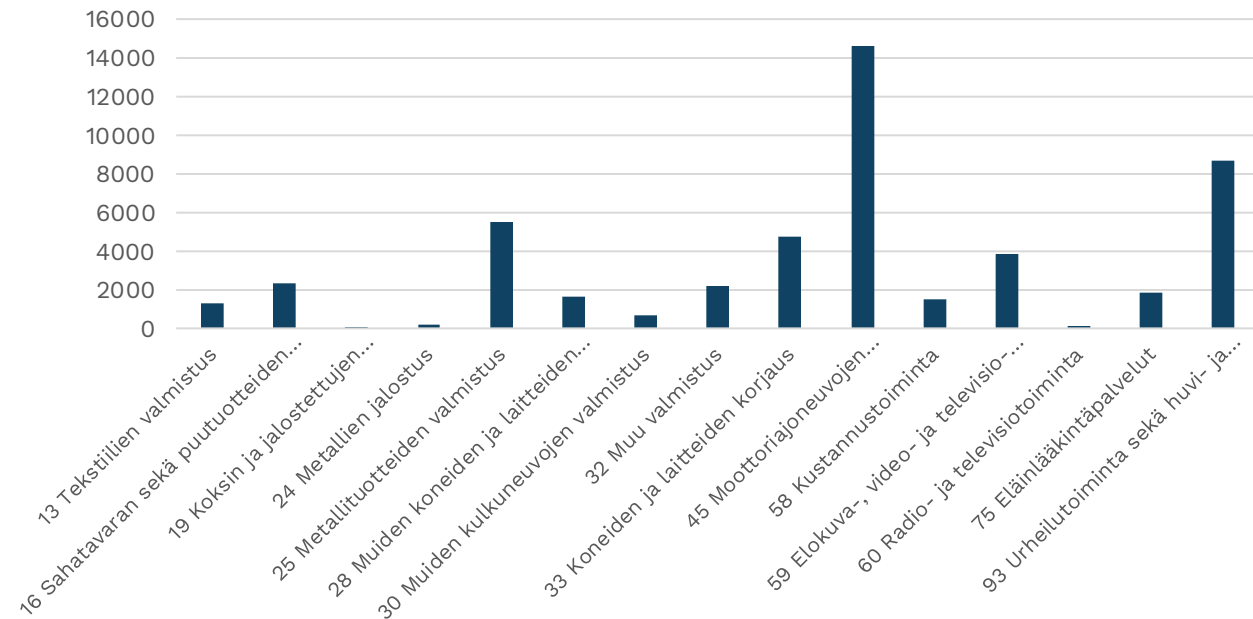
Kuvioissa on kuvattu tarkastelun kasvualojen tarkempaa toimialajakoa sekä työpaikkojen ja yritysten määrää toimialoittain.

- **Kasvualoina pidetään tässä tarkastelussa toimialoja, joissa:** 1) yritysten määrä on kasvanut, 2) joilla arvonlisäys on kasvanut ja 3) joilla arvonlisäys per työntekijä on kasvanut (vuosien 2019-2023 aikana).
 - Luokituksessa on merkittävää päällekkäisyyttä tietäalojen ja vihreän siirtymän alojen kanssa; nämä alat poistettiin kasvualojen ryhmästä päällekkäisyyden välttämiseksi.
 - Luokituksesta poistettiin myös muutamat, etenkin julkiseen sektoriin tukeutuvat alat (kuten sote).
- **Kasvualat kattavat noin 10 prosenttia maan työpaikoista ja 10,5 prosenttia yrityksistä.** Merkittävimpiä yksittäisiä aloja ovat metallituotteiden valmistus, muiden koneiden ja laitteiden valmistus, moottoriajoneuvojen tukkukauppa sekä urheilu sekä huvi- ja virkistyspalvelut.

Työpaikat kasvualoilla 2023

Yrityskanta kasvualoilla 2023

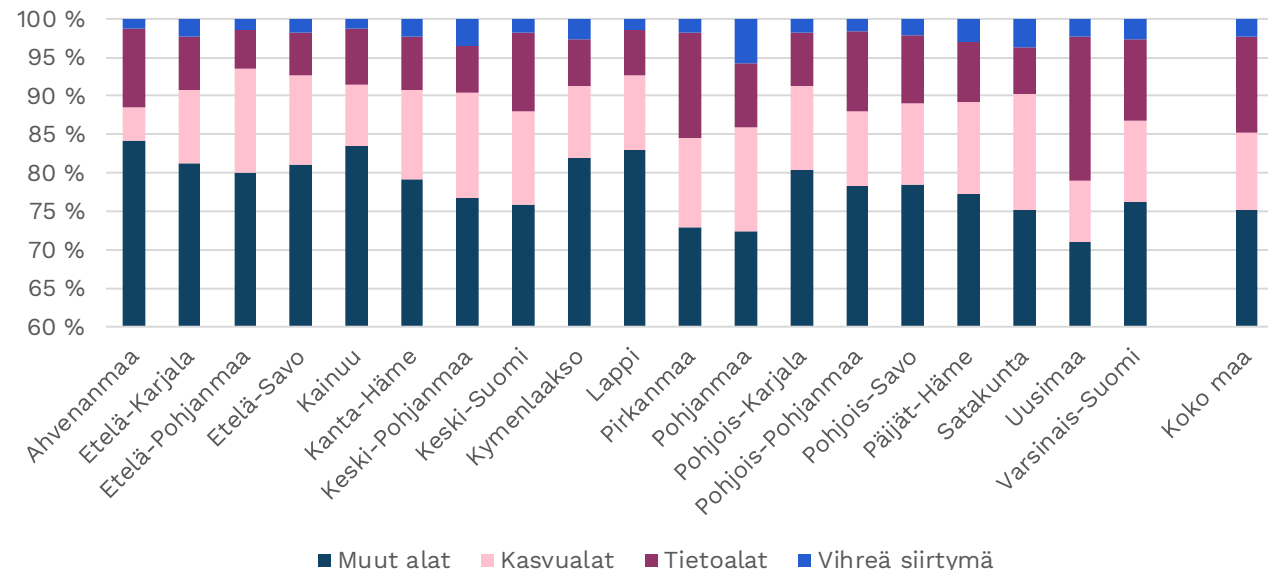

Tarkasteltavien ryhmien maakunnittainen painoarvo

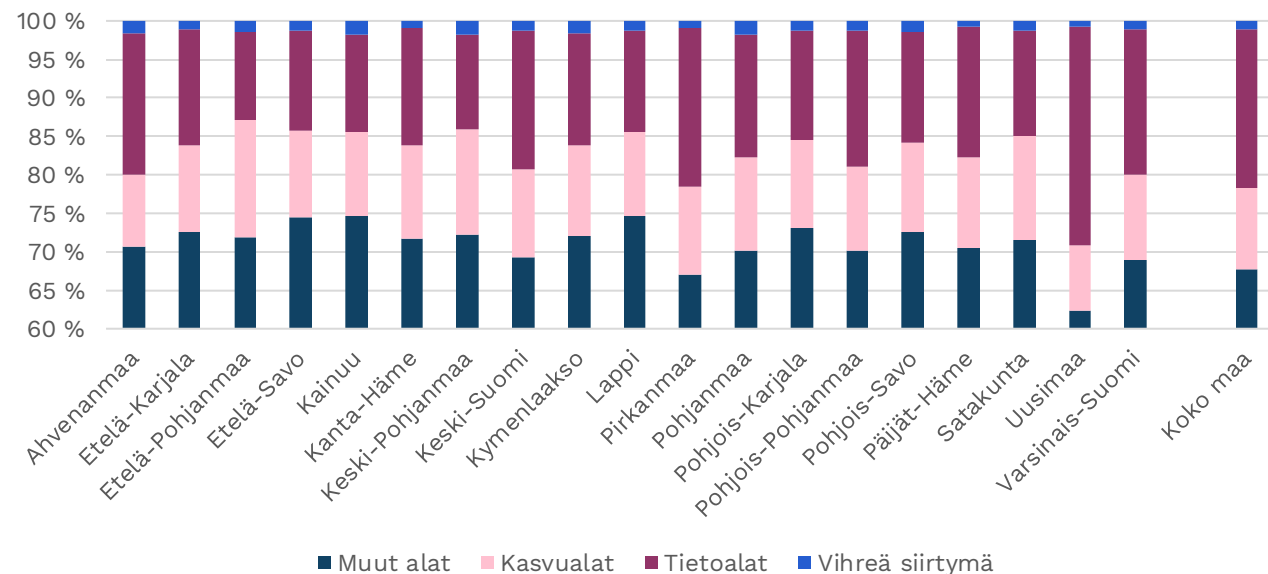
Kuvioissa on tarkasteltu tarkasteltavien toimialaryhmien maakunnittaista painoarvoa (osuutta kaikista työpaikoista ja yrityksistä) vuonna 2023. Huomionarvoisesti kuvioden akselit on katkaistu. Seuraavalla dialla on tarkasteltu taulukossa maakunnittaista osuutta koko ryhmän yrityksistä ja työpaikoista.

- **Maakunnittaiset erot tarkasteltavien alojen painoarvoissa ovat huomattavan suuria** ja heijastelevat osin laajempia elinkeinorakenteen eroja ja kehityskulkuja.
- **Tietoalat ovat erittäin keskittyneitä.** Alan merkitys on huomattavan korostunut suurimmissa yliopistomaakunnissa ja etenkin Uudellamaalla. Kansallisessa mittakaavassa Uudenmaalla sijaitsee jopa puolet alan työpaikoista sekä yrityksistä, joka on huomattavasti korkeampi osuus kuin Uudenmaan osuus kaikista työpaikoista tai yrityksistä. Useimmissa yliopistottomissa maakunnissa tietotalojen painoarvo on vähäinen.
- **Vihreän siirtymän alojen painoarvo** on suhteellisen matala useimmissa maakunnissa. Erot ovat kuitenkin suuria. Ala korostuu voimakkaasti Pohjanmaalla ja kohtuullisesti Keski-Pohjanmaalla sekä Satakunnassa. Alan painoarvo on hyvin vähäinen taas suurimmassa osassa Itä-Suomea ja Etelä-Pohjanmaalla.
- **Kasvualat on vahvasti teollisuuspainotteinen, mikä heijastuu myös maakuntatasolle.** Ala korostuu esimerkiksi Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Keski-Pohjanmaalla. Lisäksi alan painoarvo korostuu kohtuullisesti Etelä-Pohjanmaalla. Alan työpaikkoja sekä yrityksiä on erityisen vähän Uudellamaalla.

Tarkasteltavien alojen osuus maakunnittaisista työpaikoista 2023

Tarkasteltavien alojen osuus maakunnittaisista yrityksistä 2023

Tarkasteltavien ryhmien maakunnittain jakauma

Osuus kaikista työpaikoista	Muut alat	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä
Ahvenanmaa	0,7 %	0,3 %	0,5 %	0,4 %
Etelä-Karjala	2,1 %	1,8 %	1,1 %	1,9 %
Etelä-Pohjanmaa	3,4 %	4,2 %	1,3 %	2,0 %
Etelä-Savo	2,2 %	2,3 %	0,9 %	1,5 %
Kainuu	1,2 %	0,9 %	0,7 %	0,6 %
Kanta-Häme	2,8 %	3,1 %	1,5 %	2,6 %
Keski-Pohjanmaa	1,2 %	1,6 %	0,6 %	1,8 %
Keski-Suomi	4,4 %	5,3 %	3,6 %	3,4 %
Kymenlaakso	2,7 %	2,2 %	1,2 %	2,8 %
Lappi	3,4 %	2,9 %	1,4 %	1,8 %
Pirkanmaa	9,2 %	10,8 %	10,5 %	7,0 %
Pohjanmaa	3,2 %	4,5 %	2,2 %	8,3 %
Pohjois-Karjala	2,7 %	2,7 %	1,4 %	1,9 %
Pohjois-Pohjanmaa	7,3 %	6,6 %	5,8 %	4,8 %
Pohjois-Savo	4,3 %	4,2 %	2,9 %	3,6 %
Päijät-Häme	3,2 %	3,7 %	2,0 %	4,1 %
Satakunta	3,5 %	5,3 %	1,7 %	5,6 %
Uusimaa	33,9 %	28,6 %	53,5 %	36,4 %
Varsinais-Suomi	8,7 %	9,0 %	7,3 %	9,6 %

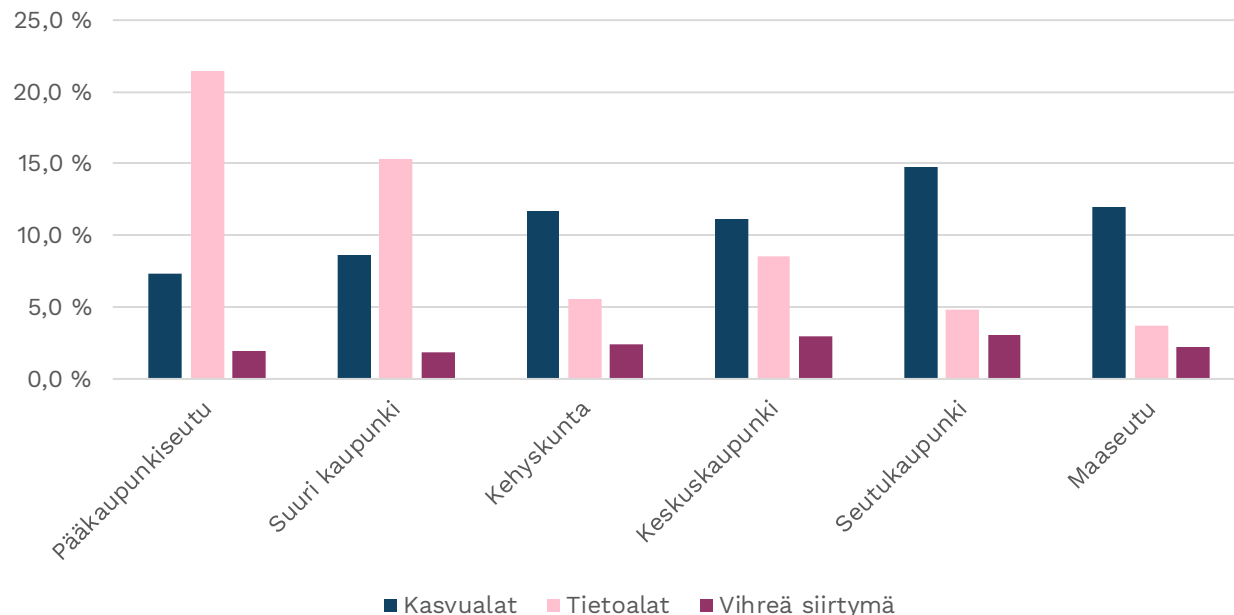
Osuus kaikista yrityksistä	Muut alat	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä
Ahvenanmaa	0,8 %	0,7 %	0,7 %	1,2 %
Etelä-Karjala	1,9 %	1,9 %	1,3 %	1,9 %
Etelä-Pohjanmaa	3,9 %	5,3 %	2,0 %	5,2 %
Etelä-Savo	2,5 %	2,4 %	1,4 %	2,8 %
Kainuu	1,1 %	1,0 %	0,6 %	1,7 %
Kanta-Häme	3,0 %	3,2 %	2,1 %	2,3 %
Keski-Pohjanmaa	1,2 %	1,5 %	0,7 %	2,0 %
Keski-Suomi	4,5 %	4,7 %	3,8 %	5,4 %
Kymenlaakso	2,3 %	2,4 %	1,6 %	3,3 %
Lappi	3,6 %	3,3 %	2,1 %	4,1 %
Pirkanmaa	9,4 %	10,3 %	9,4 %	9,2 %
Pohjanmaa	3,3 %	3,6 %	2,4 %	5,4 %
Pohjois-Karjala	2,6 %	2,6 %	1,6 %	2,8 %
Pohjois-Pohjanmaa	6,3 %	6,2 %	5,2 %	7,2 %
Pohjois-Savo	3,9 %	4,0 %	2,6 %	5,2 %
Päijät-Häme	3,5 %	3,7 %	2,7 %	2,7 %
Satakunta	4,0 %	4,8 %	2,5 %	4,5 %
Uusimaa	32,7 %	28,7 %	48,7 %	23,7 %
Varsinais-Suomi	9,6 %	9,8 %	8,6 %	9,5 %

Tarkasteltavien ryhmien työpaikat eri tyyppisissä kunnissa

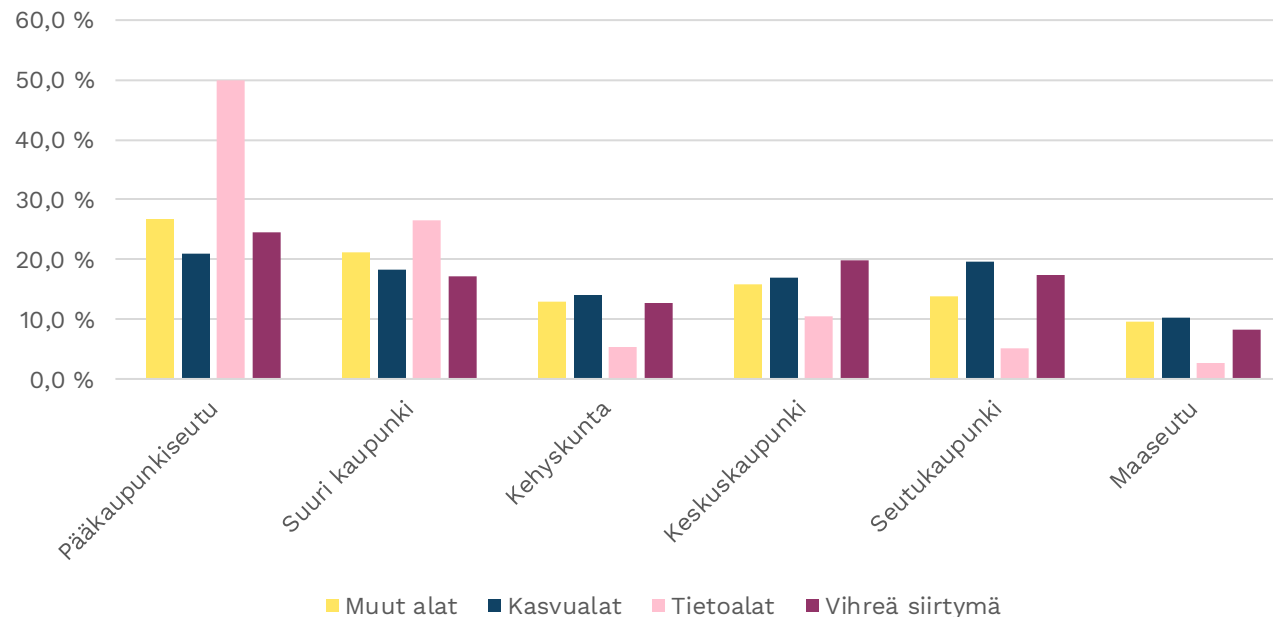
Kuvioissa on tarkasteltu eri tyyppisten kuntien osuutta kaikista tarkastelun kohteena olevien toimialaryhmien työpaikoista sekä osuutta koko maan ryhmän työpaikoista. Kaikki kunnat sisältyvät kuuteen kuntaryhmään. Dialla 11 on kuvattu kuntatason eroja.

- **Tietoalojen työpaikat ovat erittäin keskittyneitä kaupunkeihin,** ja kaupunkienkin ryhmässä suuriin kaupunkeihin. Korostuneisuus seuraa lähes suoraan kaupunkien kokoa, suurten kaupunkien ryhmässä erityisen korostuvia ovat pääkaupunkiseudun kaupungit, Tampere ja Oulu; pienemmissä suurissa kaupungeissa kuten Jyväskylä ja Kuopio painoarvo laskee. **Maakuntakeskuksissa on kohtuullisesti tietöalan työpaikkoja, mutta pienemmissä kunnissa osuus jää hyvin matalaksi.** Etenkin pienimmissä maaseutukunnissa tietöalojen merkitys on marginaalinen.
- **Vihreän siirtymän alojen painoarvo on kaiken tyyppisissä kunnissa hillitty,** joskin yksittäisissä kunnissa osuus on poikkeavan korkea (etenkin osa energiantuotannon kunnista, kuten Eurajoki). Alan työpaikkojen osuus korostuu jossain määrin keskisuurissa kaupungeissa ja seutukaupungeissa, suurimmissa kaupungeissa painoarvo jää vähäiseksi.
- **Kasvualojen osuus on merkityksellinen kaikissa kuntaryhmissä, mutta alan painoarvo kaikista työpaikoista korostuu etenkin keskuskaupungeissa ja seutukaupungeissa.** Myös pienemmissä kunnissa alojen merkitys on kohtalaisen korostunut, suurimmissa kaupungeissa osuus on hillitty.

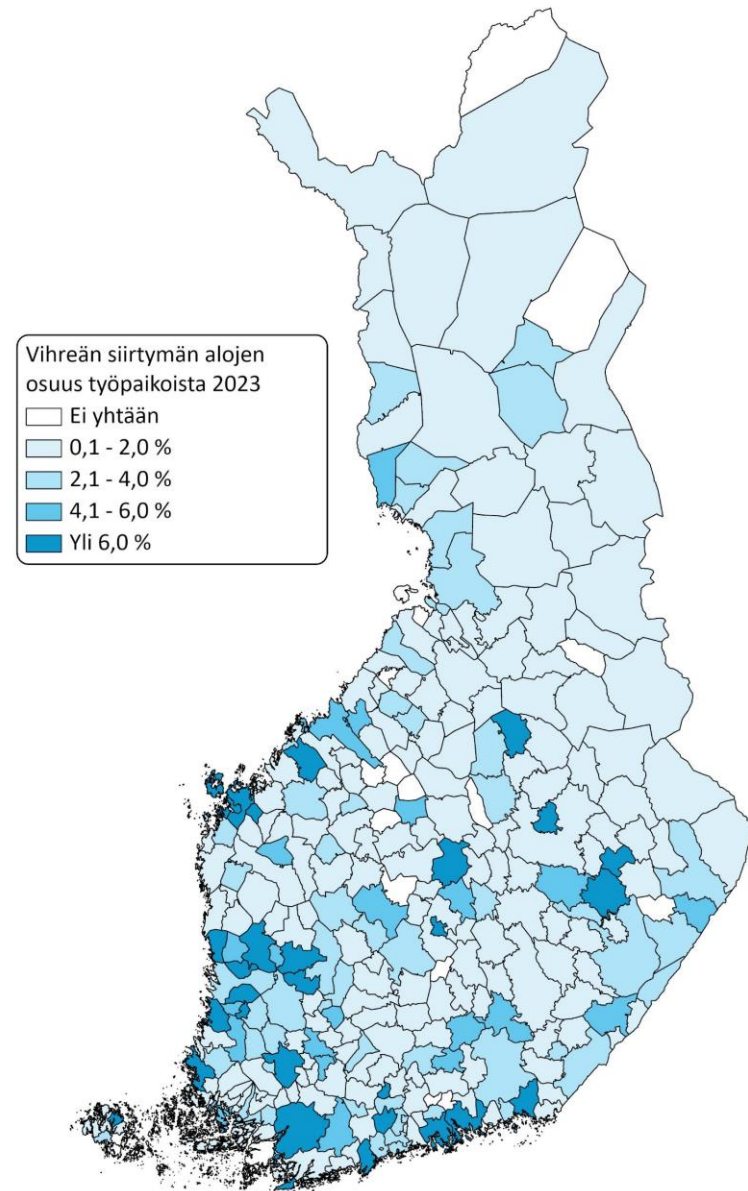
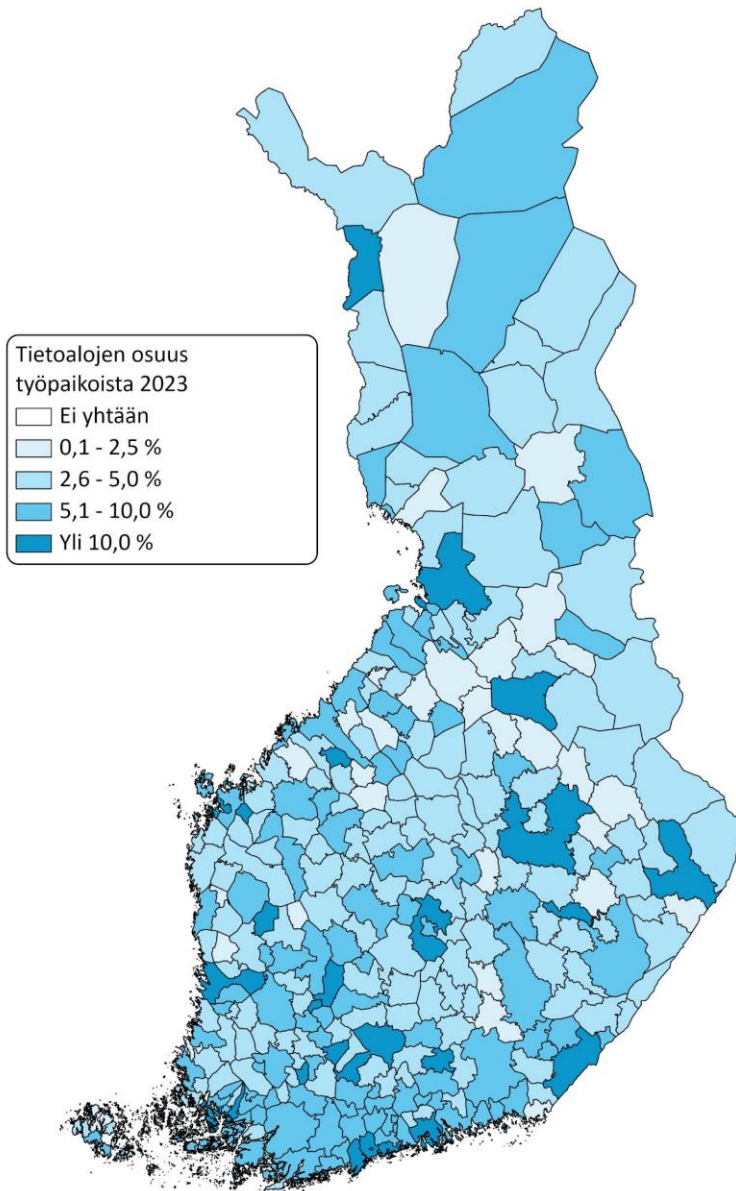
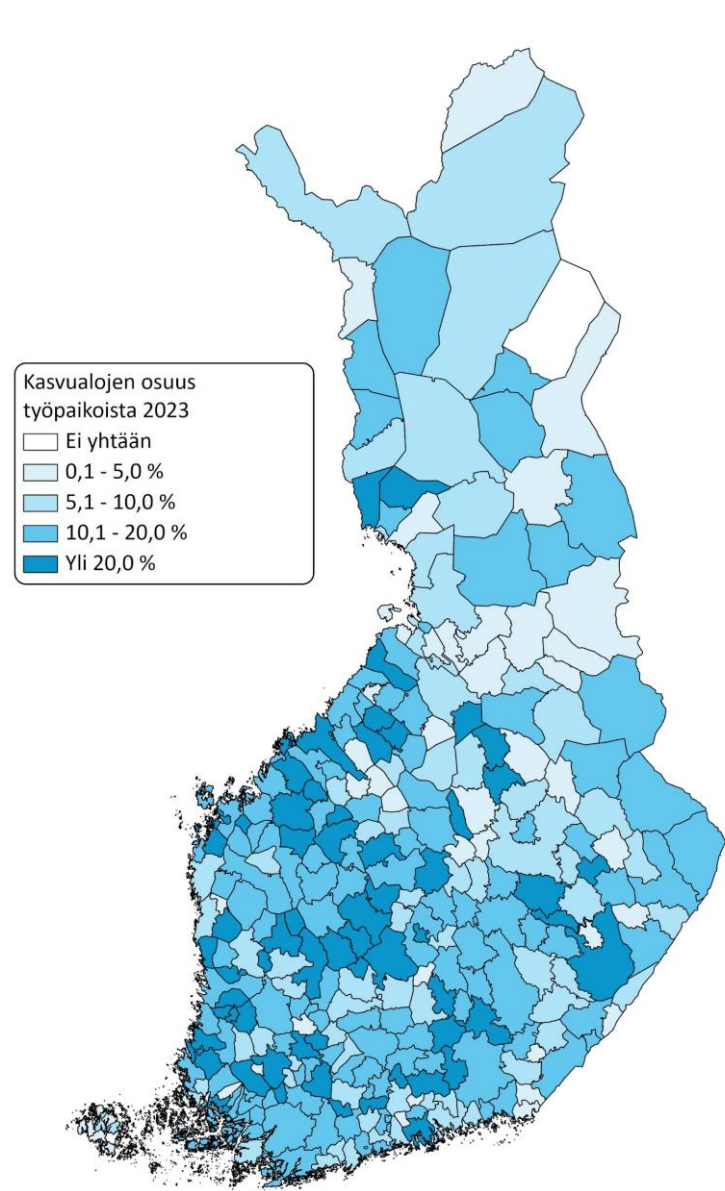
Osuus kaikista alueen työpaikoista vuonna 2023

Osuus koko maan alan työpaikoista vuonna 2023

Tarkasteltavien alojen osuus työpaikoista kunnittain

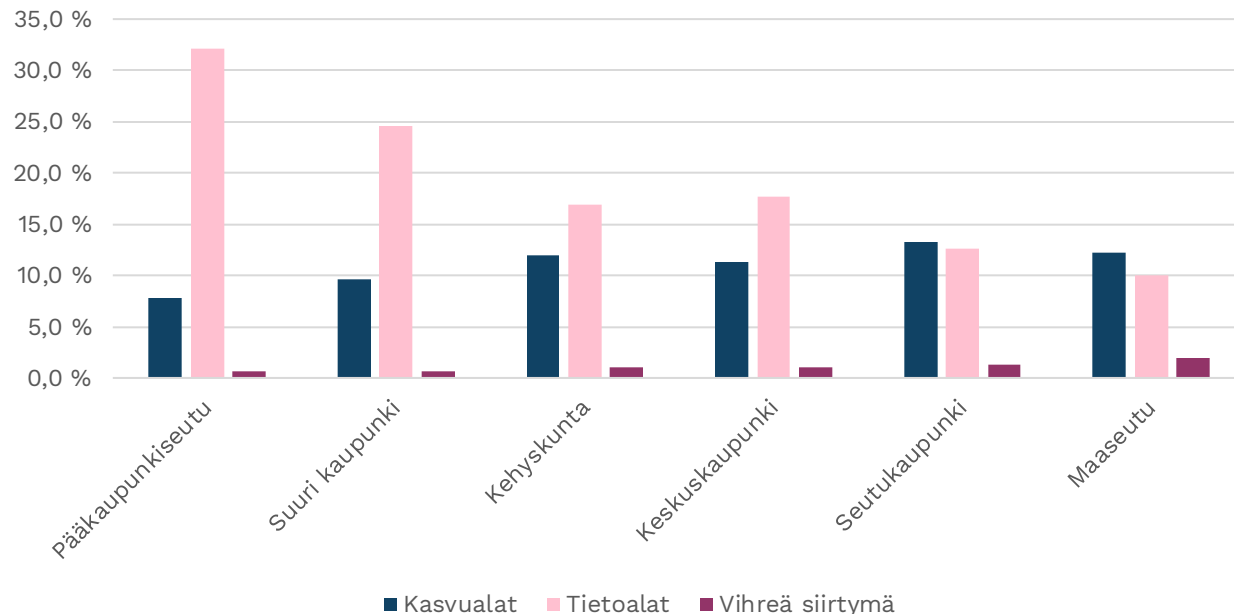

Tarkasteltavien toimialaryhmien yritykset eri tyyppisissä kunnissa

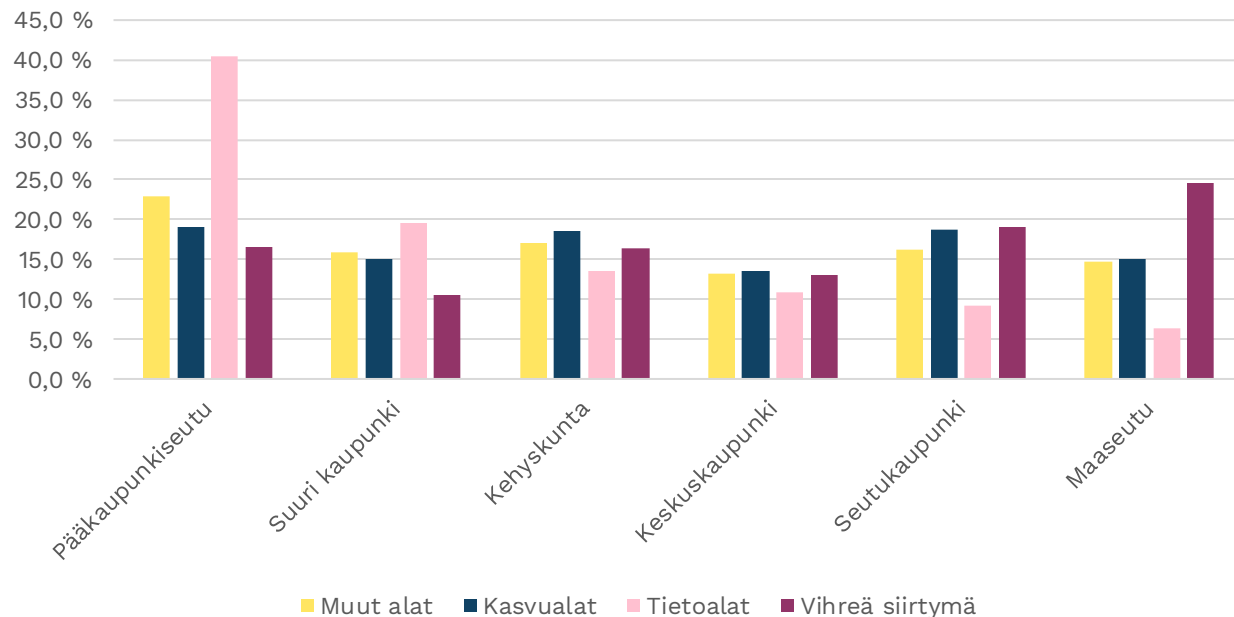
Kuvioissa on tarkasteltu eri tyyppisten kuntien osuutta kaikista tarkastelun kohteena olevien alojen yrityksistä sekä osuutta koko maan alan yrityksistä. Kaikki kunnat sisältyvät kuuteen kuntaryhmään. Dialla 13 on kuvattu kuntatason eroja.

- **Työpaikkojen tavoin tietotalojen yritykset ovat erittäin keskittyneitä suurimpiin kaupunkeihin.** Keskittyminen on hieman hillitympää kuin työpaikkojen keskittyminen (indikoiden suurten kaupunkien suurempaa yritysten kokoa työpaikkojen määrällä mitattuna). Ryhmän yritysten osuus on matala etenkin maaseutukunnissa.
- Vihreän siirtymän yritysten osuus on kaiken tyyppisillä alueilla matala. **Vihreän siirtymän yritykset jakautuvat kaikkia yrityksiä tasaisemmin maan sisällä,** sillä etenkin maaseutukuntien ja seutukaupunkien painoarvo alan yrityksistä on selvästi kaikkia yrityksiä korostuneempi. Kuntatasolla erot ovat kuitenkin huomattavan suuret. Yritysten jakauma on huomionarvoisesti merkittävästi työpaikkojen määrän jakaumaa tasaisempi.
- **Kasvualojen yritykset painottuvat väestöpohjaltaan pienempiin kuntiin ja kaupunkeihin.** Etenkin suurissa kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla kasvualojen yritysten painoarvo on hillitympi, joskin määrällisesti yhä merkittävä.

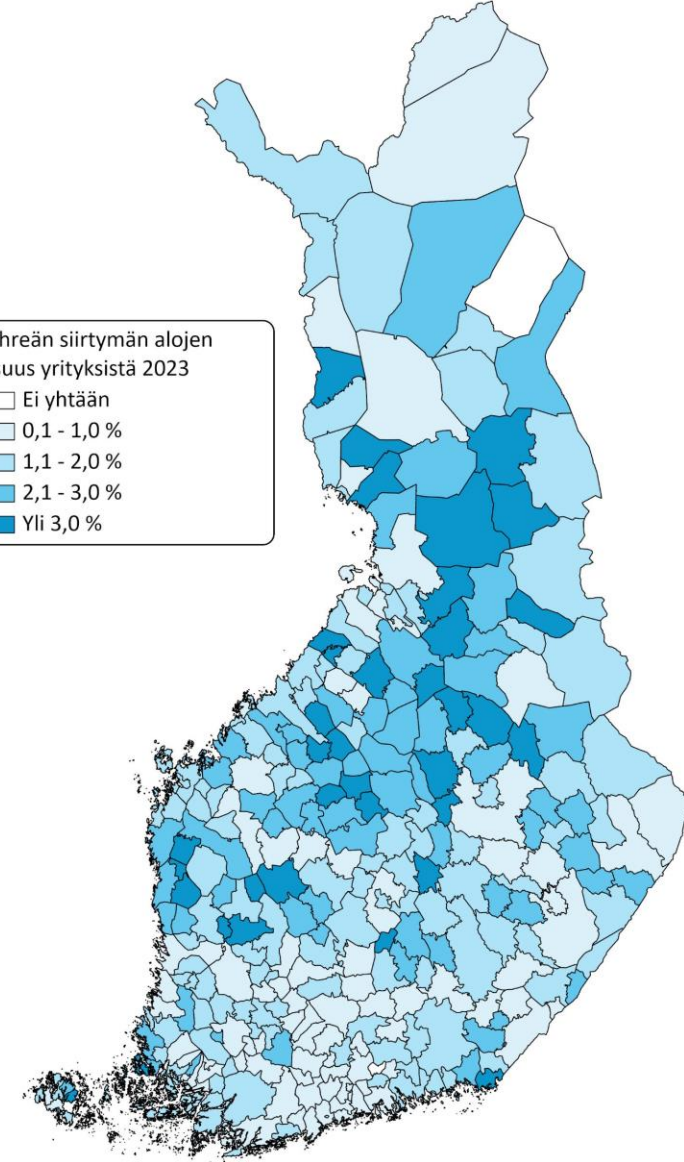
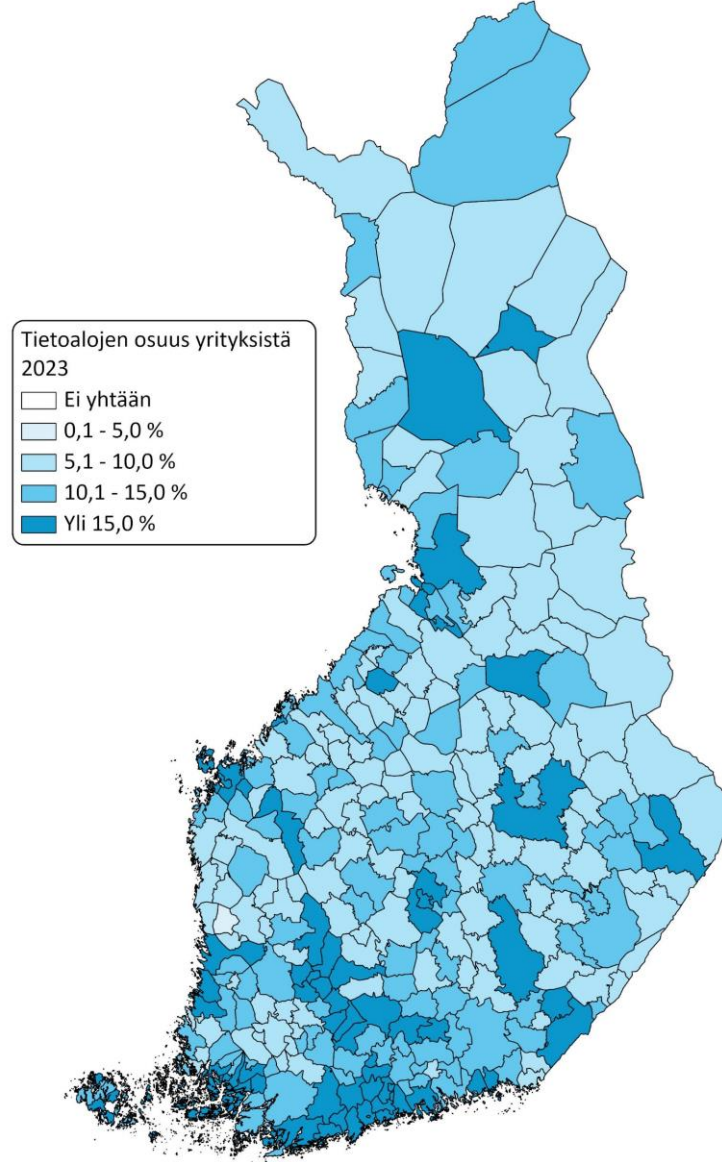
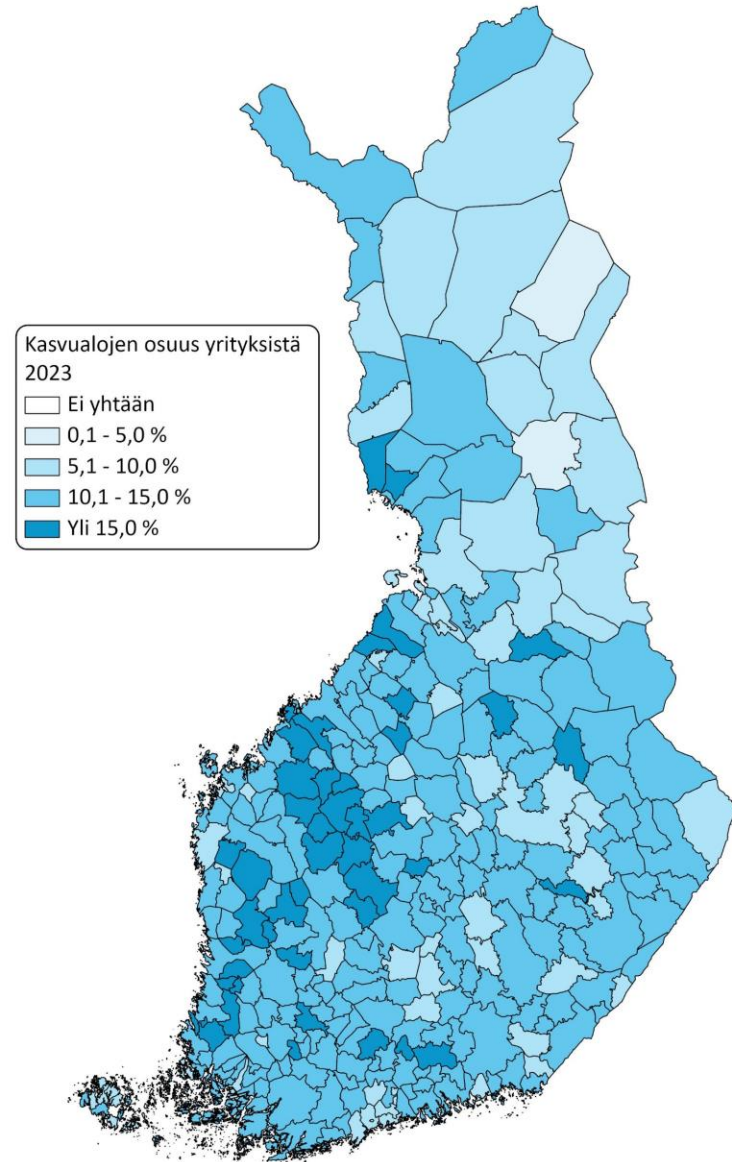
Osuus kaikista alueen yrityksistä vuonna 2023

Osuus koko maan alan yrityksistä vuonna 2023

Tarkasteltavien alojen osuus yrityksistä kunnittain

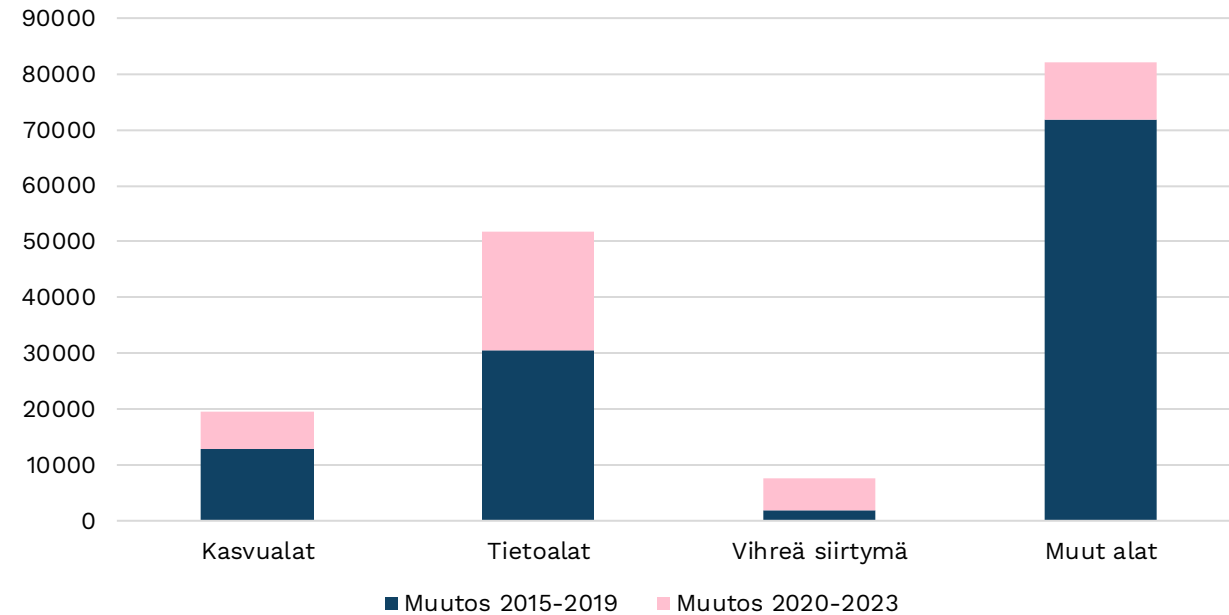
2. Työpaikkakehitys tarkastelun kolmessa ryhmässä

Työpaikkakehitys tarkastelun toimialaryhmissä

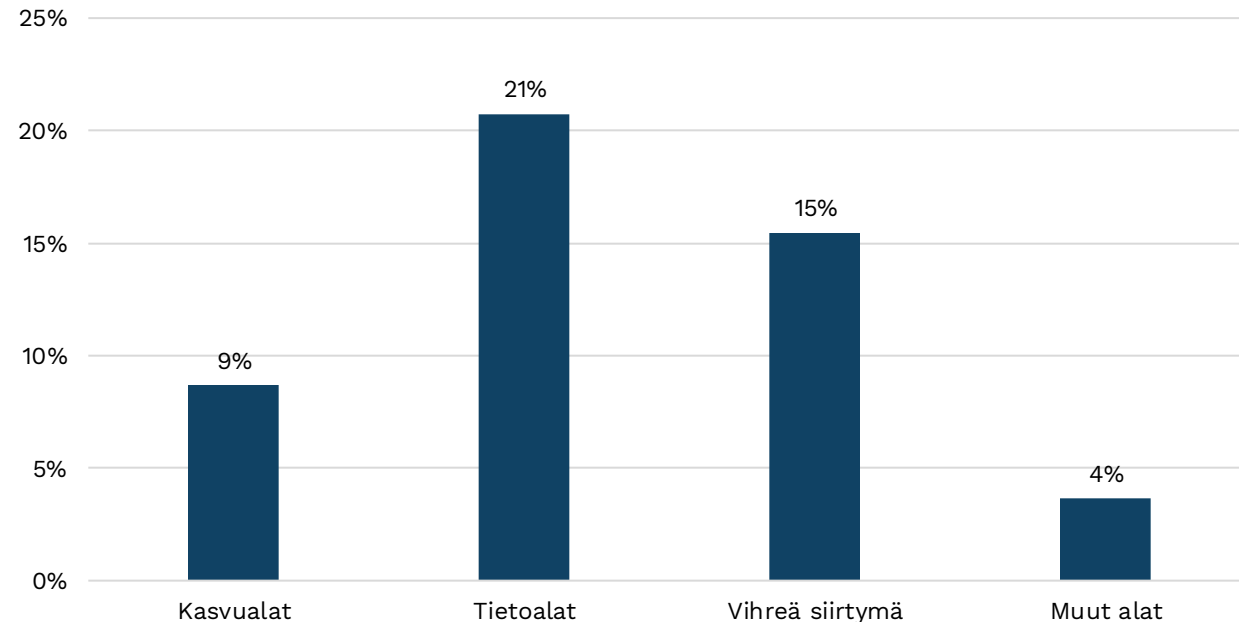
Kuvioissa on kuvattu tarkastelun ryhmien työpaikkakehitystä vuosien 2015-2023 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmalla toimialajaolla tarkastelun ryhmien työpaikkakehitystä.

- Tarkastelun alojen merkitys kansallisessa työpaikkakehityksessä on ollut huomattavan suuri. **Aloille syntyi nettona noin 80 000 työpaikkaa vuosien 2015-2023 aikana**, joista noin puolet vuosien 2020-2023 aikana.
 - **Alat selittävät noin puolet koko ajanjakson työpaikkojen määrän kasvusta.** Tarkastelun alojen ulkopuolella merkittävää kasvua tapahtui taas lähinnä sosiaali- ja terveystaloudissa sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminoissa.
- Määrällinen ja suhteellinen kehitys oli erityisen vahvaa tietaloilla.** Toimialaryhmän työpaikkojen määrä kasvoi noin 50 000 kappaleella eli viidenneksellä. Kasvu oli erityisen suurta ohjelmistojen ja konsultoinnin aloilla.
- Vihreän siirtymän alojen määrällinen kasvu oli hillittyä, mutta suhteellinen kasvu oli voimakasta.** Kasvu painottuu 2020-luvulle ja kasvu korostuu sähkölaitteiden valmistuksen alalla.
- Kasvualojen kehitys oli hillitympää**, mutta tarkastelun ulkopuolisia aloja merkittävästi vahvempaa. Kasvualojen työpaikkojen määrä kasvoi noin 20 000 kappaleella vuosien 2015-2023 aikana.

Työpaikkojen määrän muutos 2015-2023

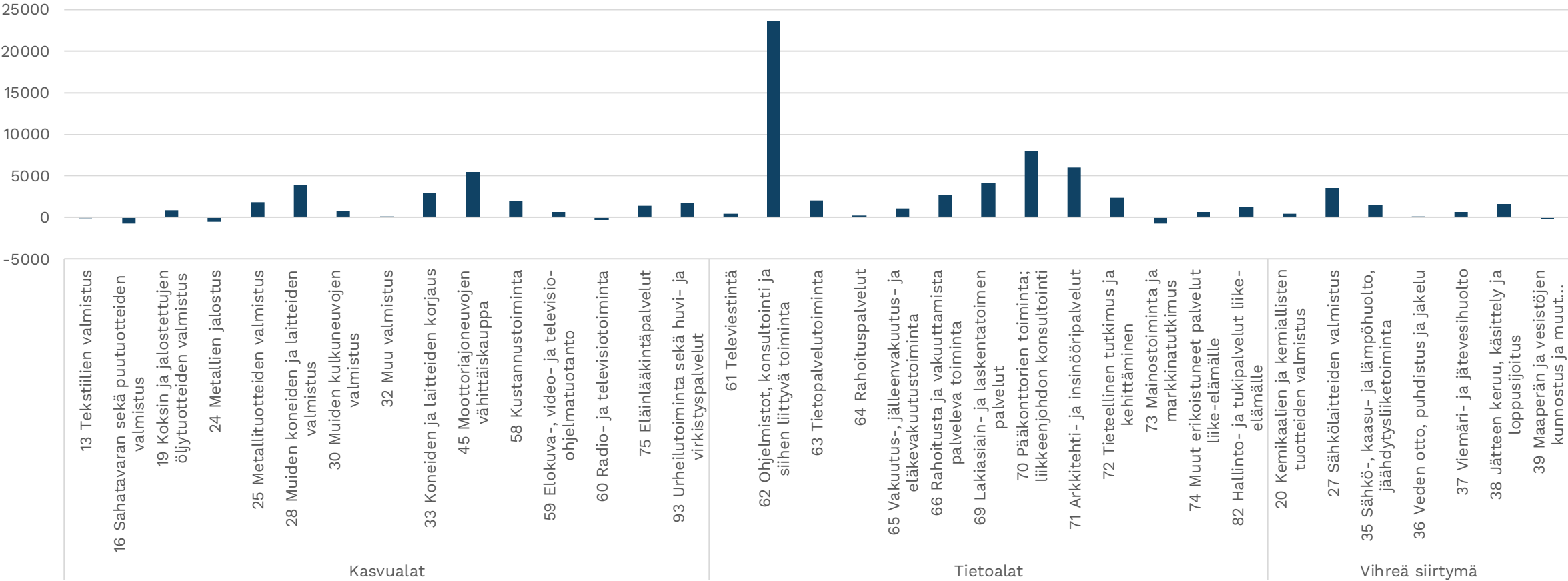

Muutos 2015-2023 (%)

Tietoalojen, kasvualojen ja vihreän siirtymän alojen tarkempi työpaikkakehitys

Muutos työpaikkojen määrässä 2015-2023

Työpaikkojen kehitys tarkastelun toimialaryhmissä maakunnittain

Kahdessa taulukossa on kuvattu tarkastelun toimialaryhmien työpaikkakehitystä maakunnittain vuosien 2015–2023 aikana.

- Tietoalojen työpaikkakehitys oli kohtuullisen polarisoitunutta maakunnittain.** Suurimmassa osassa maakuntia tietoalojen työpaikkojen määrä kasvoi, mutta kasvutahdissa on valtavia eroja. **Ryhmän työpaikkojen määrä kasvoi erityisen voimakkaasti maakunnissa, joissa alan merkitys oli jo ennestään suuri.**
 - Kasvu oli huomattavaa etenkin Uudellamaalla ja Pirkanmaalla; huomionarvoisesti muissa yliopistomaakunnissa kasvu oli kohtuullisen hillittyä. **Toimialaryhmän työpaikkojen määrä väheni yksittäisissä maakunnissa, etenkin itäisessä Suomessa.**
- Vihreän siirtymän alojen työpaikkojen määrä kasvoi lähes kaikissa maakunnissa, mutta kasvutahdissa oli relevantteja eroja.** Ainoastaan kolmessa maakunnassa toimialaryhmän työpaikkojen määrä väheni.
 - Määrällinen kasvu korostuu etenkin Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla, suhteellinen kasvu oli voimakasta myös Keski-Pohjanmaalla ja Etelä-Karjalassa.
- Kasvualojen työpaikkakehitys oli osin vaihtelevaa, mutta pääosassa maakuntia ryhmän työpaikkojen määrä kasvoi.** Suurin kasvu ei kuitenkaan paikantunut maakuntiin, joissa alan merkitys oli jo ennestään suuri (kuten Satakunta tai Pohjanmaa), vaan erityisesti väestöpohjaltaan kasvaviin maakuntiin.
 - **Kasvualan työpaikkojen määrä kasvoi etenkin Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa sekä Pirkanmaalla.**

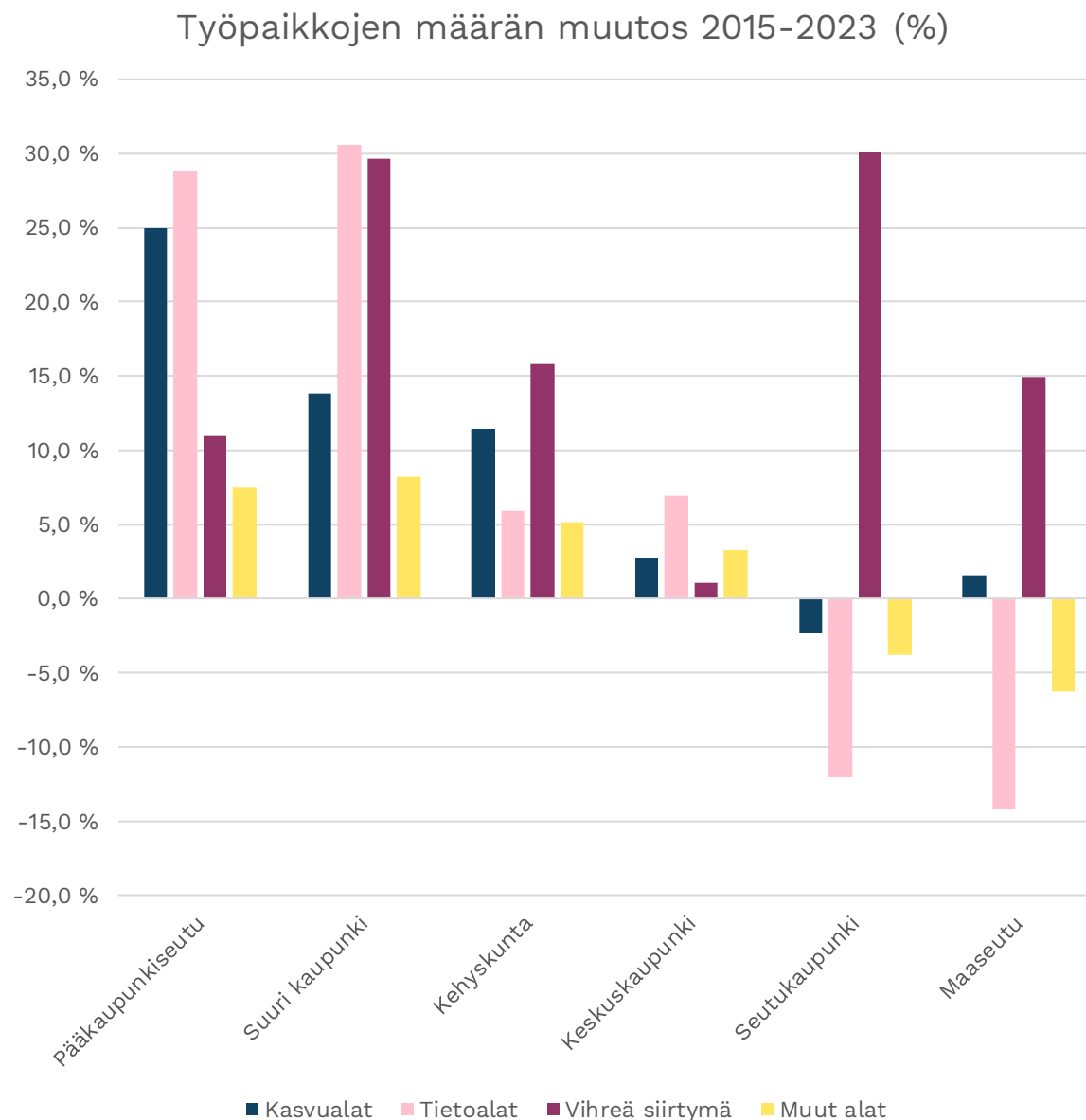
Muutos 2015-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	-131	248	-8	-294
Etelä-Karjala	-390	-405	207	-1848
Etelä-Pohjanmaa	640	18	135	-22
Etelä-Savo	252	-489	-54	-2787
Kainuu	132	-35	-39	363
Kanta-Häme	-361	-121	182	-82
Keski-Pohjanmaa	218	-18	278	-14
Keski-Suomi	503	1238	184	2087
Kymenlaakso	-353	-94	151	-1721
Lappi	519	172	67	4541
Pirkanmaa	3188	8379	1019	14580
Pohjanmaa	618	366	468	1571
Pohjois-Karjala	99	348	118	-127
Pohjois-Pohjanmaa	1001	3328	282	9132
Pohjois-Savo	435	1239	253	653
Päijät-Häme	-269	75	574	-581
Satakunta	190	176	70	-916
Uusimaa	10814	33579	1877	48254
Varsinais-Suomi	2425	3683	1774	9362

Muutos 2015-2023 (%)	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	-17 %	19 %	-4 %	-2 %
Etelä-Karjala	-8 %	-11 %	25 %	-5 %
Etelä-Pohjanmaa	7 %	0 %	14 %	0 %
Etelä-Savo	5 %	-15 %	-6 %	-7 %
Kainuu	6 %	-2 %	-10 %	2 %
Kanta-Häme	-5 %	-3 %	14 %	0 %
Keski-Pohjanmaa	6 %	-1 %	38 %	0 %
Keski-Suomi	4 %	13 %	11 %	3 %
Kymenlaakso	-6 %	-3 %	11 %	-3 %
Lappi	8 %	4 %	7 %	8 %
Pirkanmaa	14 %	36 %	35 %	10 %
Pohjanmaa	6 %	6 %	11 %	3 %
Pohjois-Karjala	2 %	9 %	13 %	0 %
Pohjois-Pohjanmaa	7 %	23 %	12 %	7 %
Pohjois-Savo	4 %	16 %	14 %	1 %
Päijät-Häme	-3 %	1 %	34 %	-1 %
Satakunta	1 %	4 %	2 %	-1 %
Uusimaa	18 %	26 %	10 %	9 %
Varsinais-Suomi	12 %	20 %	49 %	6 %

Työpaikkakehitys kuntatyyppin mukaan

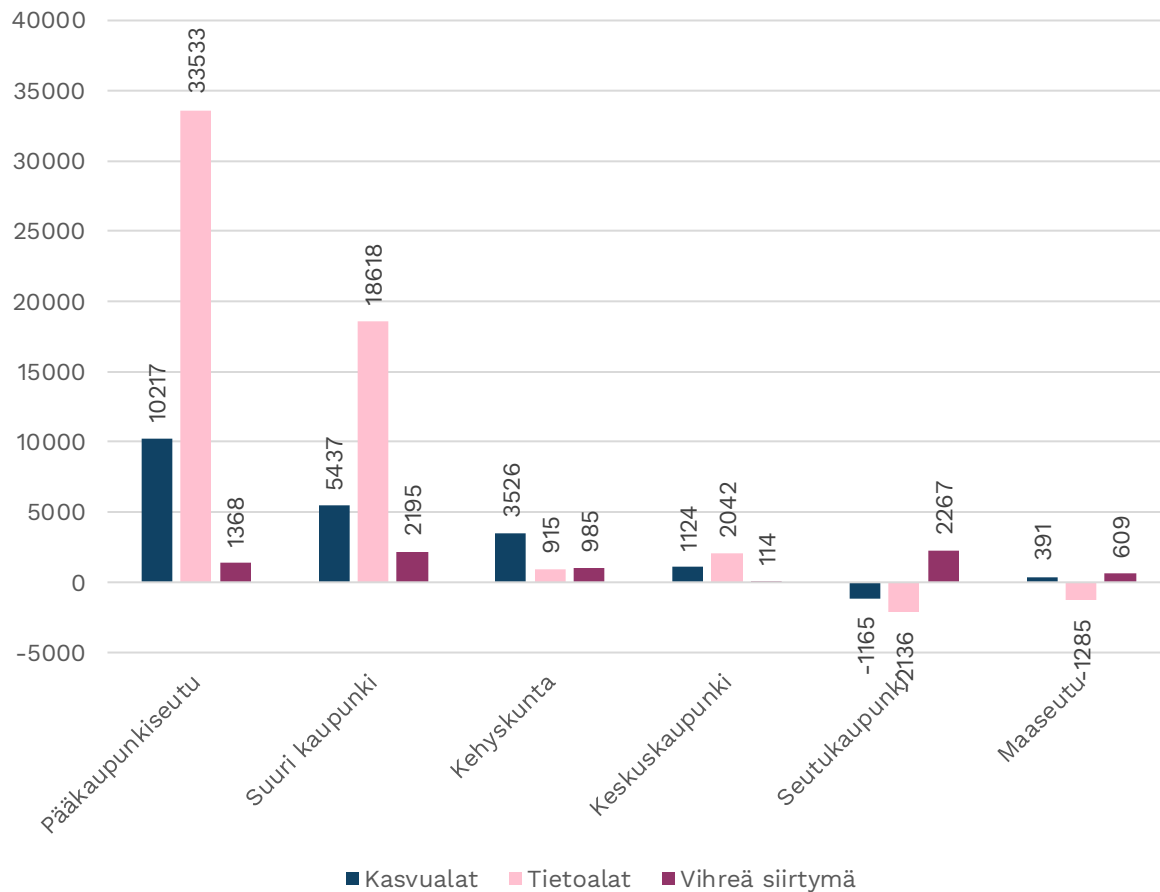
Kuviossa on tarkasteltu tarkastelun kiinnostuksen kohteena olevien alojen työpaikkakehitystä kuntatyyppin mukaan. Seuraavalla dialla on kuvattu eri ajanjaksoina määrällistä kehitystä ja tätä seuraavalla dialla kartalla kuntatason kehitystä.

- **Tietoalojen työpaikkakehitys oli erittäin kaupunkivetoista vuosien 2015–2023 aikana.** Koko maan kasvusta valtaosa tapahtui lähinnä pääkaupunkiseudulla ja muissa suurissa kaupungeissa (etenkin Tampereella ja Oulussa). Myös suhteellinen kehitys oli näillä alueilla selvästi muuta maata vahvempaa. **Seutukaupungeissa ja maaseutukunnissa tietotalan työpaikkojen määrä väheni merkittävästi**, vaikka työpaikkojen lähtötaso oli jo matala.
- **Vihreän siirtymän alojen työpaikkakehitys oli alueellisesti monipuolisempaa.** Suhteellinen alan työpaikkojen kasvu oli erityisen merkittävää suurissa kaupungeissa (muut yli 100 000 as. kaupungit kuin pääkaupunkiseutu) sekä seutukaupungeissa. **Myös maaseutumaisissa kunnissa alan työpaikkakehitys oli vahvasti positiivista, muusta heikosta työpaikkakehityksestä huolimatta.**
- **Kasvualoilla työpaikkakehitys oli koko työpaikkakehityksen tavoin polarisoitunutta.** Alan suhteellinen ja määrällinen kasvu oli erityisen nopeaa pääkaupunkiseudulla, joskin myös muissa maakuntakeskuksissa ja suurissa kaupungeissa tapahtui merkityksellistä kasvua. **Maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa alan työpaikkakehitys oli aneemista**, joskin koko työpaikkakehitystä vahvempaa.

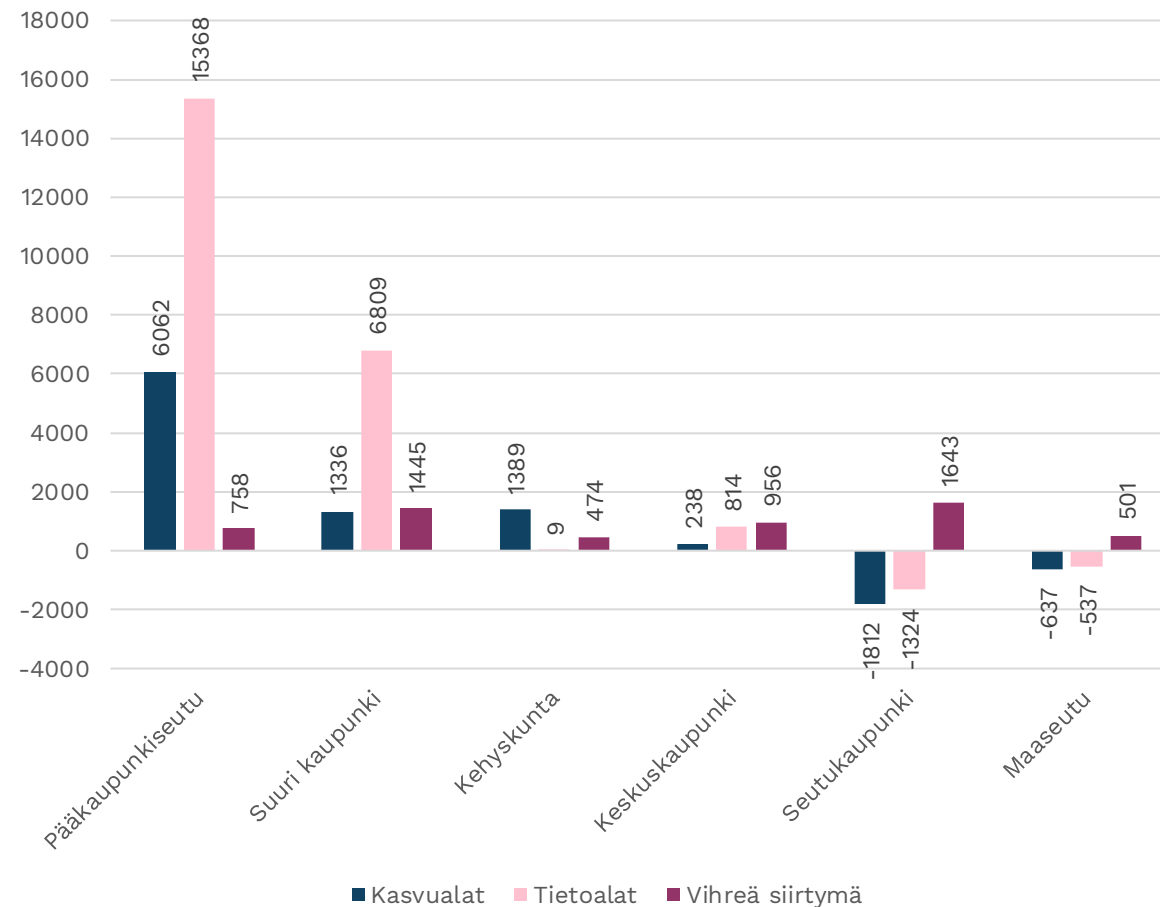

Määrällinen työpaikkakehitys kuntatyyppin mukaan

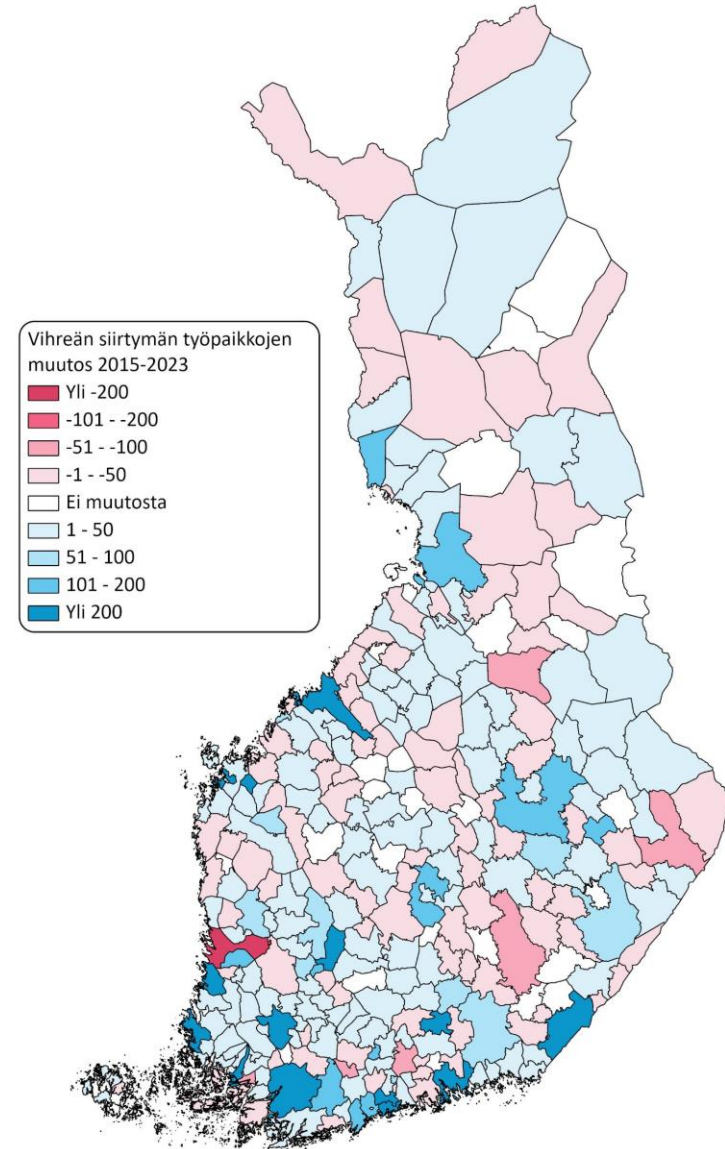
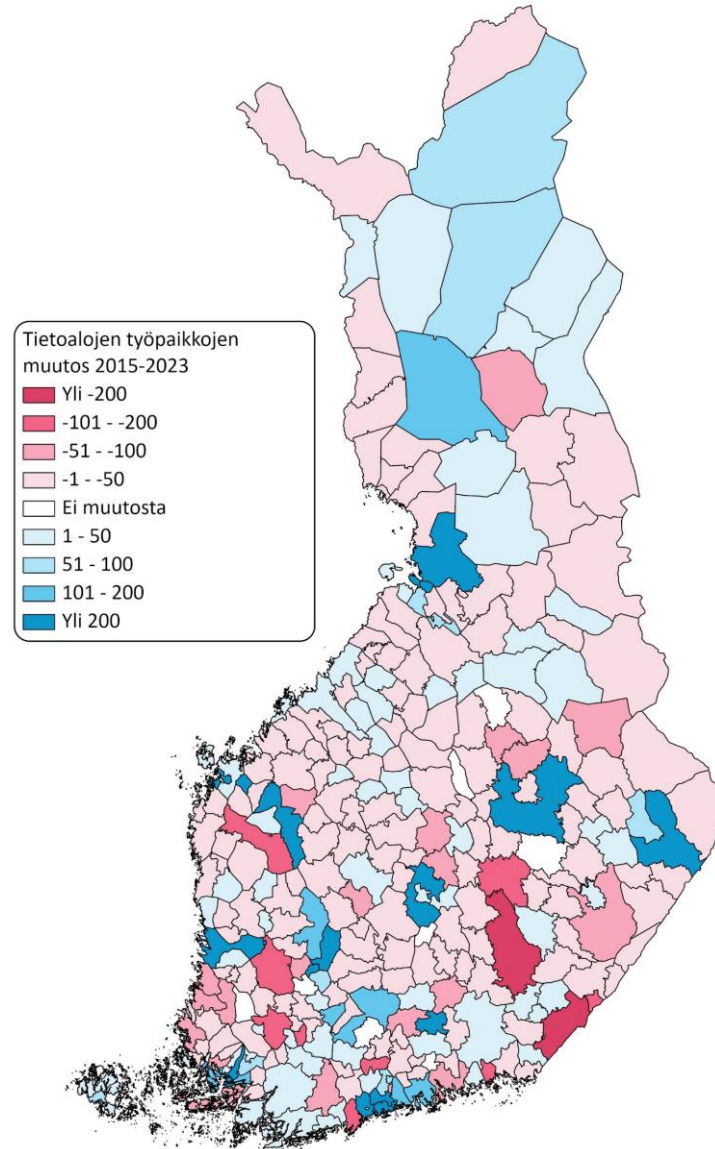
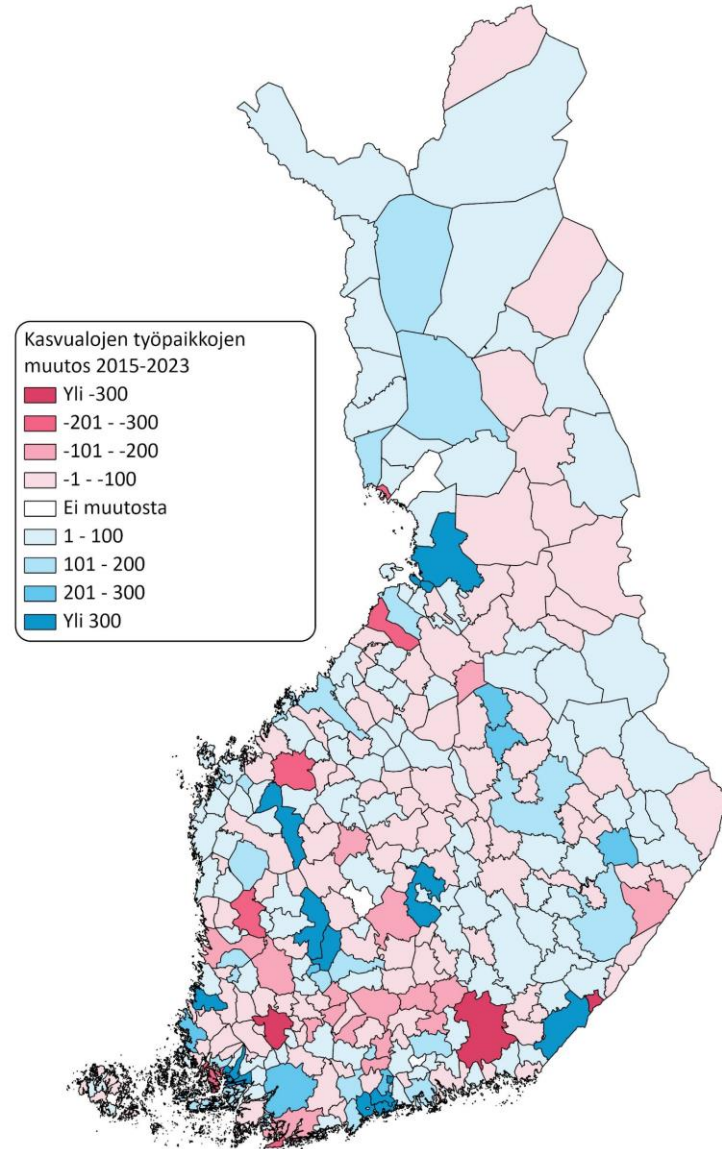
Työpaikkojen määrän muutos 2015-2023

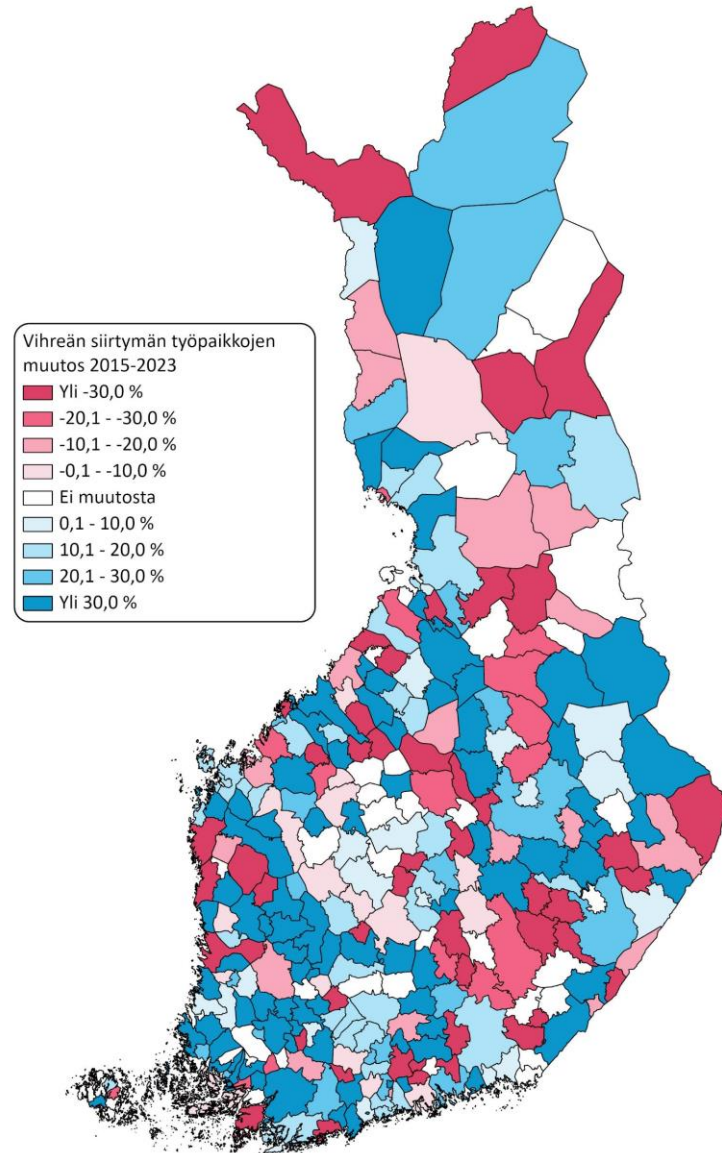
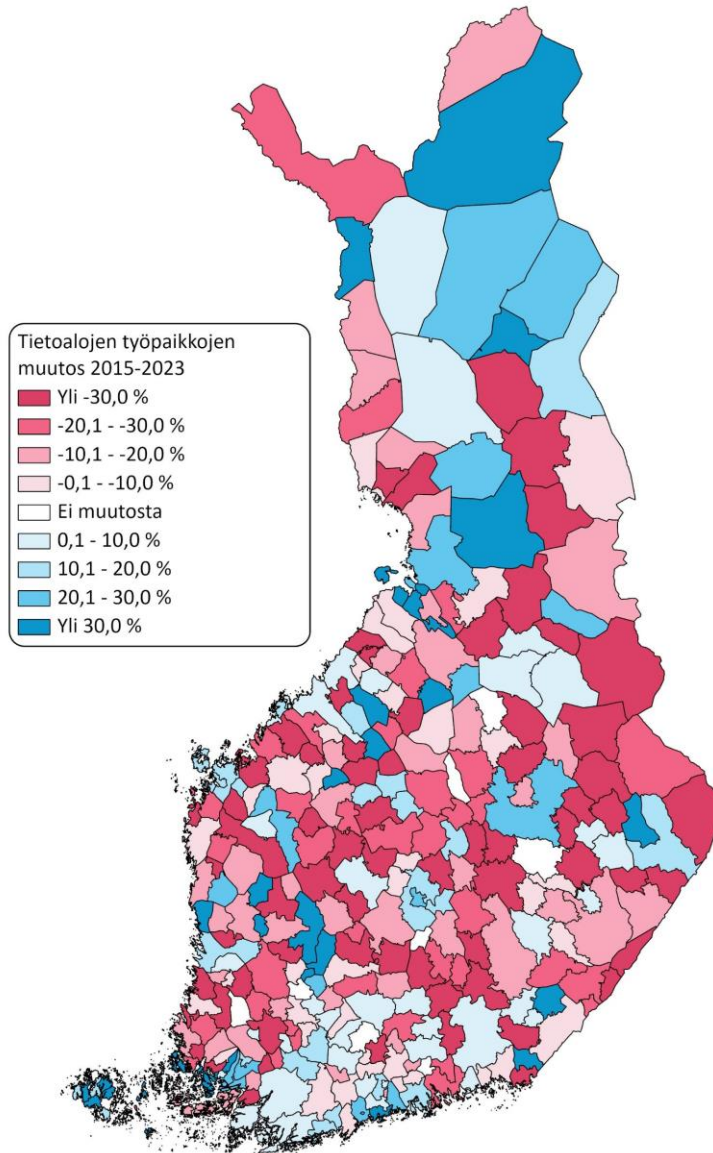
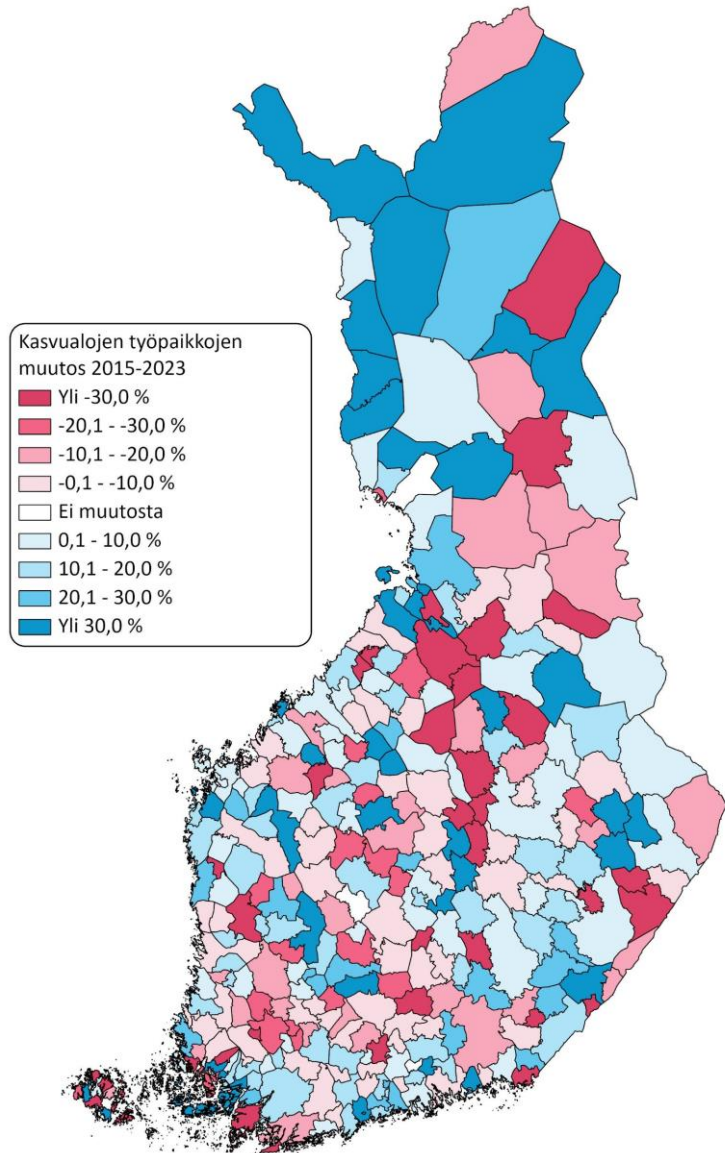
Työpaikkojen määrän muutos 2020-2023

Työpaikkojen muutos kunnittain tarkasteltavilla aloilla 2015-2023

Työpaikkojen muutos (%) kunnittain tarkasteltavilla aloilla 2015-2023

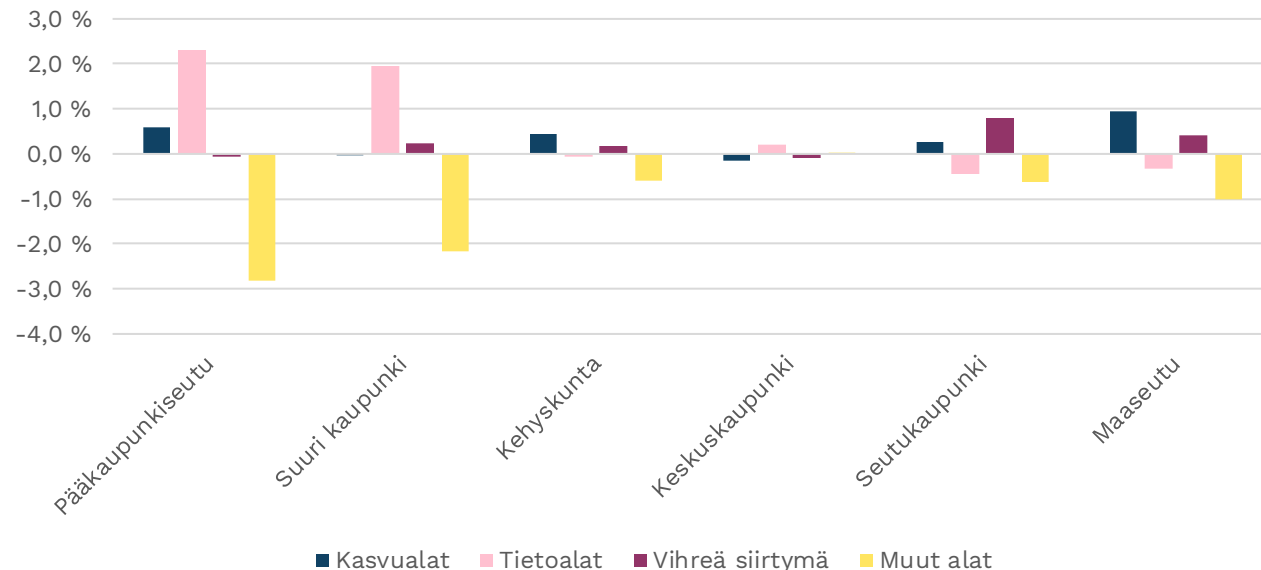

Tarkastelun ryhmien merkityksen muutos, työpaikat

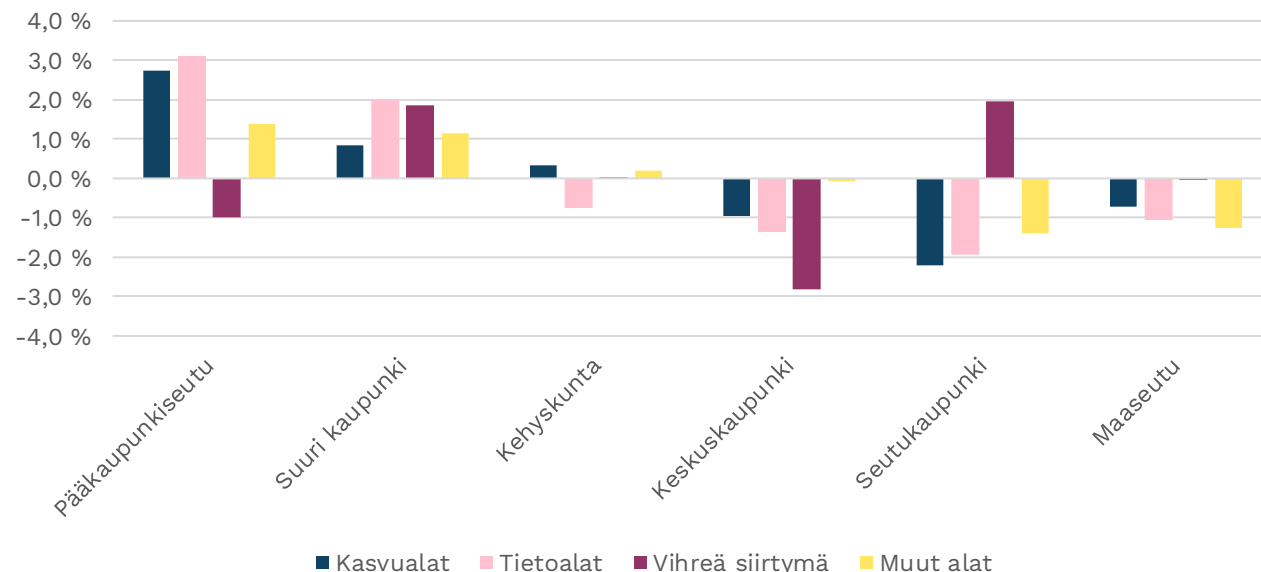
Ylemmässä kuviossa on tarkasteltu, miten tarkastelun toimialaryhmien painoarvo työpaikkarakenteessa on muuttunut vuosien 2015-2023 aikana. Alemmassa kuviossa on tarkasteltu, miten alan alueellinen työpaikkojen jakauma on muuttunut saman ajanjakson aikana.

- **Pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa työpaikkarakenne on "tietoalaistunut" nopeasti vuosien 2015-2023 aikana.** Tietoalojen osuus kaikista pääkaupunkiseudun ja suurten kaupunkien työpaikoista kohosi yli 2 prosenttiyksiköllä tarkastelujakson aikana. Kasvualojen ja vihreän siirtymän alojen merkityksen kehitys oli taas maltillista, "muiden" tarkastelun ulkopuolisten alojen merkitys taas laski.
- **Maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa vihreän siirtymän ja kasvualojen merkitys kasvoi,** kun taas tietoalojen osuus kaikista työpaikoista jopa väheni vuosien 2015-2023 aikana. Keskuskaupungeissa ja kehyskunnissa muutokset olivat taas hillittyjä.
- **Pääkaupunkiseudun ja suurten kaupunkien osuus lähes kaikkien tarkastelun alojen työpaikoista kasvoi vuosien 2015-2023 aikana,** mitä selittää ylipäätään vahva työpaikkakehitys näillä alueilla. Muun maan painoarvo taas pääsääntöisesti väheni, josta poikkeuksena toimii lähinnä vihreän siirtymän alan työpaikat seutukaupungeissa.

Työpaikkarakenteen muutos 2015-2023 (muutos alan osuudessa kaikista työpaikoista, prosenttiyksikköä)

Muutos alueen osuudesta koko maan alan työpaikoista 2015-2023 (prosenttiyksikköä)

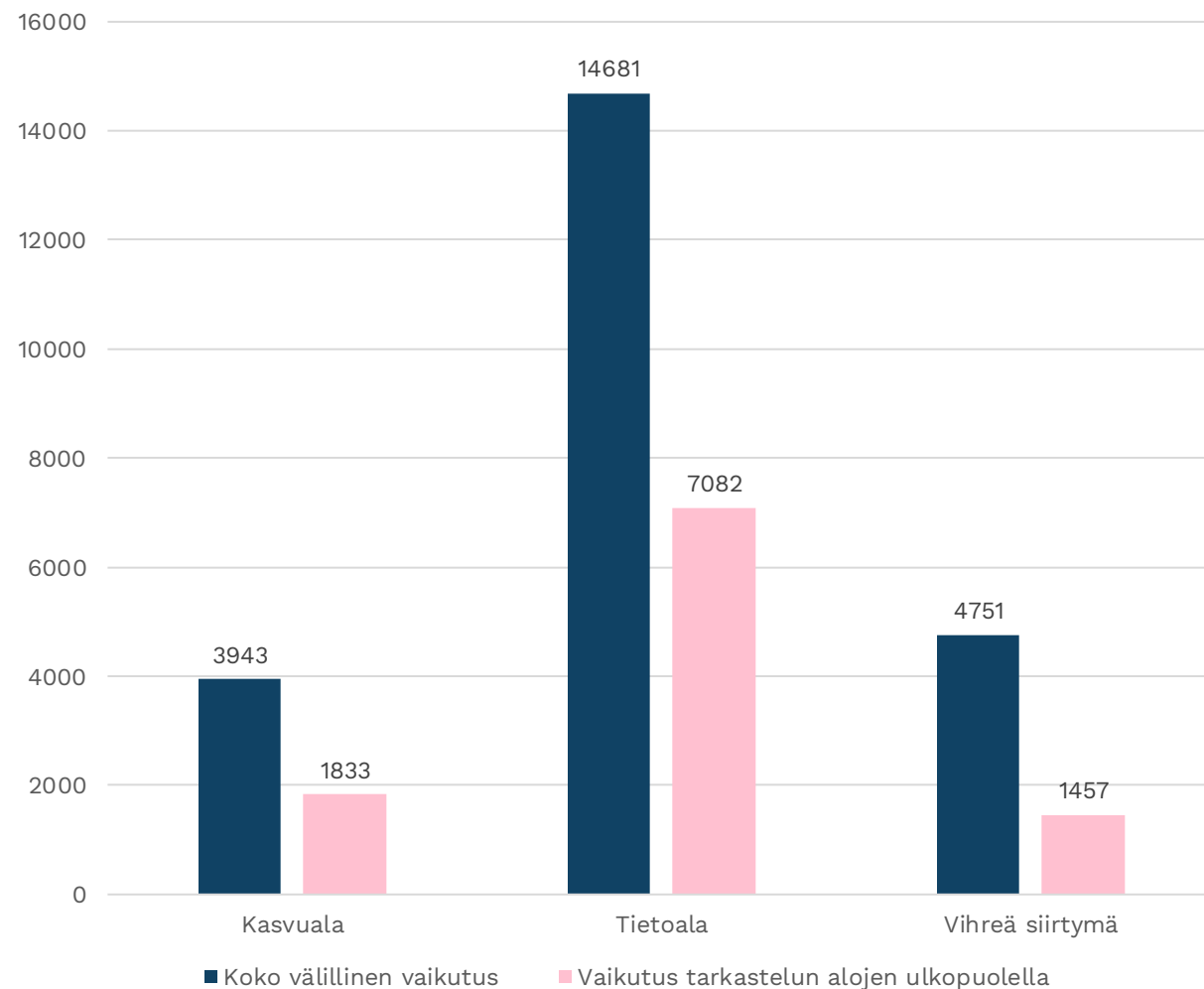

Laskennallinen välillinen työpaikkavaikutus

Kuviossa on kuvattu panos-tuotostaulukoiden avulla laskettua arviota välillisestä työpaikkavaikutuksesta, joita tarkastelun alojen työpaikkakasvu on synnyttänyt mm. alihankintaketjujen näkökulmasta.

- **Välillinen työpaikkavaikutus on panos-tuotostaulukoihin perustuva laskenta, eikä eksakti tieto.** Tulosta tulee tulkita suuntaa antavana. Panos-tuotos-tarkastelun avulla on arvioitu kolmen ryhmän työpaikkakasvun ja tuotannon kasvun perusteella, kuinka paljon hankintoja kehitys tuottaa eri toimialoille (huomioiden alojen hankintojen jakauman erot kaksinumerotasolla). Hankintojen summan pohjalta on laskettu arvioitu työllistävä vaikutus alakohtaisesti.
 - **Vaikutus tarkastelun alojen ulkopuolella on luvuista keskeisempi, sillä tämä kertoo vaikutuksen kolmen tarkastelun ryhmän ulkopuolisilla aloilla.** Ryhmän sisäinen vaikutus on taas päällekkäinen alojen työpaikkakehityksen kanssa ja täten kiinnostavuudeltaan vähäisempi.
 - **Suurin välillinen vaikutus kasvualojen, tietotalojen ja vihreän siirtymän alojen työpaikkojen ja tuotannon kasvusta syntyy samoilla aloilla.** Vihreän siirtymän aloilla vain 30 prosenttia ja muilla aloilla noin 50 prosenttia välillisestä vaikutuksesta kohdistuu muihin aloihin kuin tarkastelun kolmeen ryhmään.
- **Yhteensä työpaikkojen määrän kasvu kolmella alalla tuotti laskennallisesti noin 10 400 työpaikkaa muille aloille välillisesti.**

Laskennallinen tarkastelun alojen työpaikkakehityksen välillinen työpaikkavaikutus 2015-2023

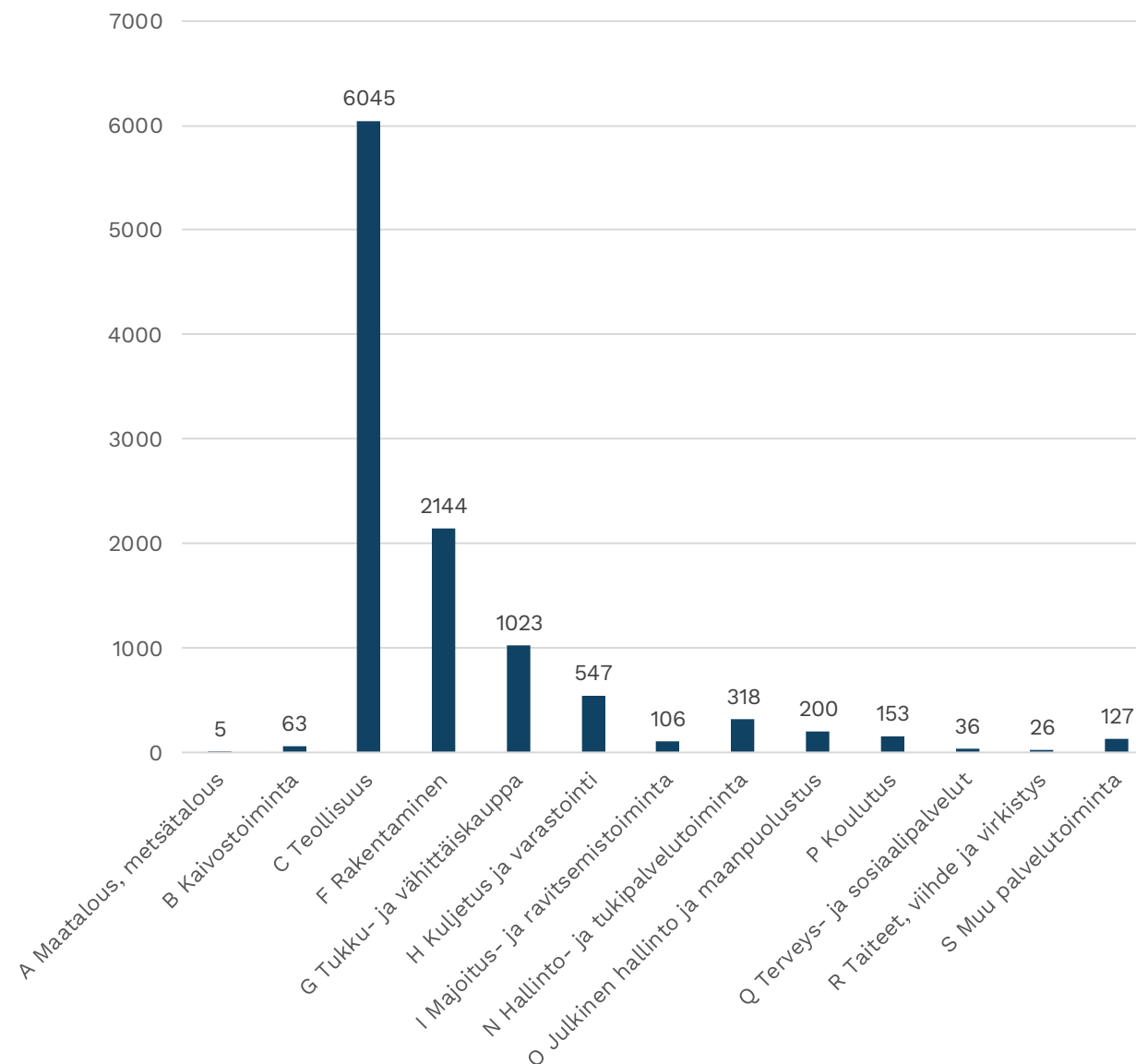

Välillinen työpaikkavaikutus tarkastelun alojen ulkopuolella

Kuviossa on tarkasteltu toimialoittain välillistä laskennallista työpaikkavaikutusta, joka kolmen tarkastelun ryhmän työpaikkakehityksestä syntyy laskennallisesti. Mukana ovat vain kolmen ryhmän ulkopuoliset alat.

- **Tarkastelun alojen työpaikkojen määrän ja tuotannon kasvu tuottaa huomattavia välillisiä työpaikkavaikutuksia etenkin muilla teollisuuden aloilla.** Tämä on odotettua esimerkiksi kasvualojen teollisuuden alojen ja vihreän siirtymän alojen teollisuuden hankintojen johdosta. Tarkemmalla luokittelulla merkityksellisiä vaikutuksia syntyy etenkin tietokoneiden, elektronisten ja optisten tuotteiden valmistuksessa; erityisesti tietotalojen työpaikkojen määrän kasvun vaikutuksesta.
- Maltillisempia, mutta yhä merkityksellisiä vaikutuksia syntyy rakentamisen, tukku- ja vähittäiskaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin aloilla. Rakentamisen alalla vaikutus on kuitenkin todennäköisesti väliaikainen.
- Muilla aloilla vaikutus on kansallisella tasolla hillitty tai lähes merkityksetön.

Kolmen tarkastelun ryhmän ulkopuolinen välillinen (laskennallinen) työpaikkavaikutus 2015-2023

Työllisten kehitys tarkastelun toimialaryhmissä 2015–2023

Taulukossa on kuvattu **työllisten** kehitystä tarkastelun toimialaryhmissä vuosien 2015–2023 aikana kuntatyyppin mukaan. Seuraavalla dialla on kuvattu vastaavasti **työllisten** kehitystä maakunnittain.

- **Työllisten kehitys poikkeaa osin työpaikkojen kehityksestä aluetasolla**, heijastellen osin eriytyviä työpaikkojen ja työllisten sijaintia.
 - **Etenkin pääkaupunkiseudun työpaikkakehitys on merkittävästi työllisten kehitystä vahvempaa**, sillä merkittävä osa pääkaupunkiseudun työllisistä asuu ympäröivissä kehyskunnissa.
 - **Maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa** työllisten määrä kehittyi hieman vahvemmin kuin työpaikkojen määrä.
- **Etenkin tietotalojen työpaikkojen ja työllisten kehityksessä on suuria eroja.** Tietotyöllisten määrä kasvoi etenkin kehyskunnissa huomattavasti työpaikkoja enemmän. Kiinnostavammin **tietotyöllisten määrä väheni vain marginaalisesti maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa, kun taas työpaikkojen määrä väheni voimakkaasti.** Tietotyötä tekevien osuus kaikista työllisistä kasvoi näillä alueilla työpaikoista poiketen.
- Kasvualojen ja vihreän siirtymän aloilla työllisten kehitys oli maaseutukunnissa (ja vihreän siirtymän osalta seutukaupungeissa) hieman heikompaa kuin työpaikkojen kehitys.
- Erot työpaikkojen ja työllisten kehityksessä alueittain monipuolistavat kuvaa tarkastelun toimialaryhmien alueellisista vaikutuksista.
Etätyöskentelyyn sopivan tietotyöpaikkojen keskittyvä kasvu vaikutti työllisiin laajemmalla alueella, toisaalta taas osa vihreän siirtymän maaseudun työpaikoista työllistikin kaupunkialueilla asuvia.

2015-2019	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu
Pääkaupunkiseutu	3344	16714	834	29288
Suuri kaupunki	3474	9824	682	22733
Kehyskunta	3430	3573	308	13025
Keskuskaupunki	991	1285	-401	8616
Seutukaupunki	938	-448	316	-4283
Maaseutu	777	-400	22	-5482

2020-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu
Pääkaupunkiseutu	4607	8029	477	4009
Suuri kaupunki	2395	5759	1432	16679
Kehyskunta	2066	4942	1117	6825
Keskuskaupunki	369	1919	980	2201
Seutukaupunki	-1656	241	1311	-7766
Maaseutu	-1205	249	460	-6996

2015-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu
Pääkaupunkiseutu	7951	24743	1311	33297
Suuri kaupunki	5869	15583	2114	39412
Kehyskunta	5496	8515	1425	19850
Keskuskaupunki	1360	3204	579	10817
Seutukaupunki	-718	-207	1627	-12049
Maaseutu	-428	-151	482	-12478

Työllisten kehitys tarkastelun aloilla 2015-2023

2015-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu	2020-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu	2015-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muu
Ahvenanmaa	-88	141	-21	16	Ahvenanmaa	-35	134	11	-138	Ahvenanmaa	-123	275	-10	-122
Etelä-Karjala	-324	62	119	-298	Etelä-Karjala	43	-155	120	-1300	Etelä-Karjala	-281	-93	239	-1598
Etelä-Pohjanmaa	340	-17	-38	750	Etelä-Pohjanmaa	284	273	138	-760	Etelä-Pohjanmaa	624	256	100	-10
Etelä-Savo	366	-245	-122	-1302	Etelä-Savo	-165	12	42	-1326	Etelä-Savo	201	-233	-80	-2628
Kainuu	-28	-63	-38	350	Kainuu	72	32	7	-449	Kainuu	44	-31	-31	-99
Kanta-Häme	178	100	2	-458	Kanta-Häme	-502	270	141	-338	Kanta-Häme	-324	370	143	-796
Keski-Pohjanmaa	143	-61	-18	148	Keski-Pohjanmaa	-102	77	272	-259	Keski-Pohjanmaa	41	16	254	-111
Keski-Suomi	44	820	132	3374	Keski-Suomi	578	756	121	-878	Keski-Suomi	622	1576	253	2496
Kymenlaakso	106	73	22	-33	Kymenlaakso	-329	203	182	-1659	Kymenlaakso	-223	276	204	-1692
Lappi	650	-85	-41	2939	Lappi	-168	544	118	1212	Lappi	482	459	77	4151
Pirkanmaa	2553	4597	356	9076	Pirkanmaa	1014	4255	847	8154	Pirkanmaa	3567	8852	1203	17230
Pohjanmaa	318	244	-74	518	Pohjanmaa	387	241	487	792	Pohjanmaa	705	485	413	1310
Pohjois-Karjala	466	350	62	-448	Pohjois-Karjala	-306	213	72	335	Pohjois-Karjala	160	563	134	-113
Pohjois-Pohjanmaa	766	2800	83	5752	Pohjois-Pohjanmaa	379	846	260	3327	Pohjois-Pohjanmaa	1145	3646	343	9079
Pohjois-Savo	837	724	127	1070	Pohjois-Savo	-305	580	150	35	Pohjois-Savo	532	1304	277	1105
Päijät-Häme	119	282	179	236	Päijät-Häme	-437	553	360	-868	Päijät-Häme	-318	835	539	-632
Satakunta	44	260	-145	341	Satakunta	277	89	233	-1087	Satakunta	321	349	88	-746
Uusimaa	4055	17770	895	35598	Uusimaa	5452	10187	775	6091	Uusimaa	9507	27957	1670	41689
Varsinais-Suomi	2409	2796	281	6268	Varsinais-Suomi	439	2029	1441	4068	Varsinais-Suomi	2848	4825	1722	10336

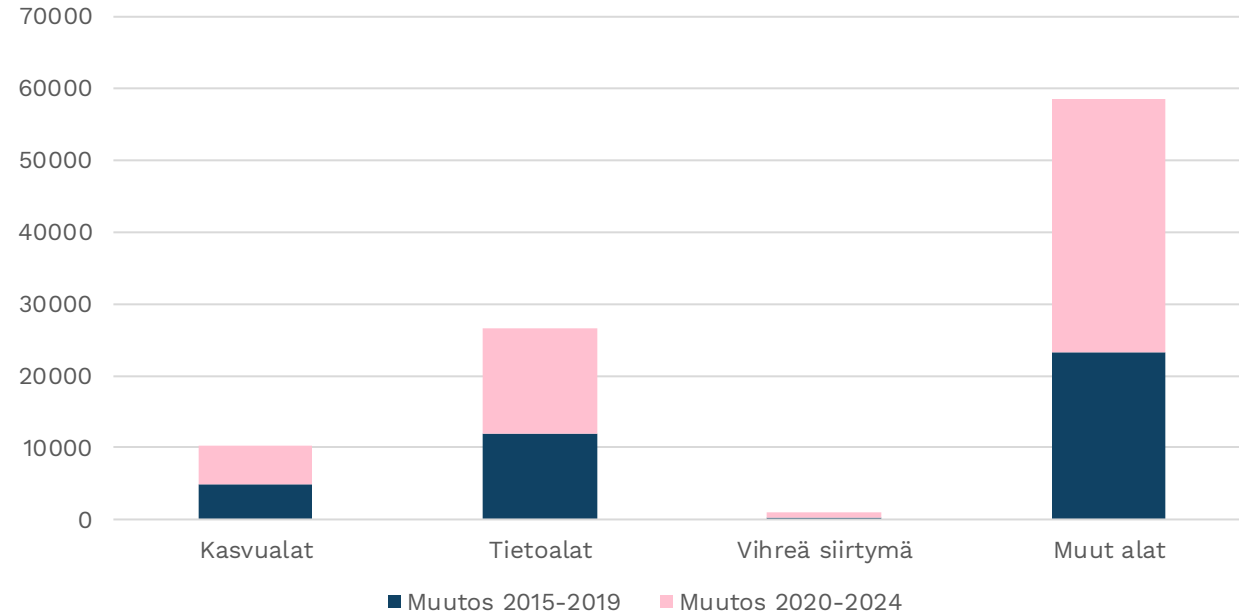
3. Yritysten kehitys tarkastelun kolmessa ryhmässä

Yritysten määrän kehitys tarkastelun toimialaryhmissä

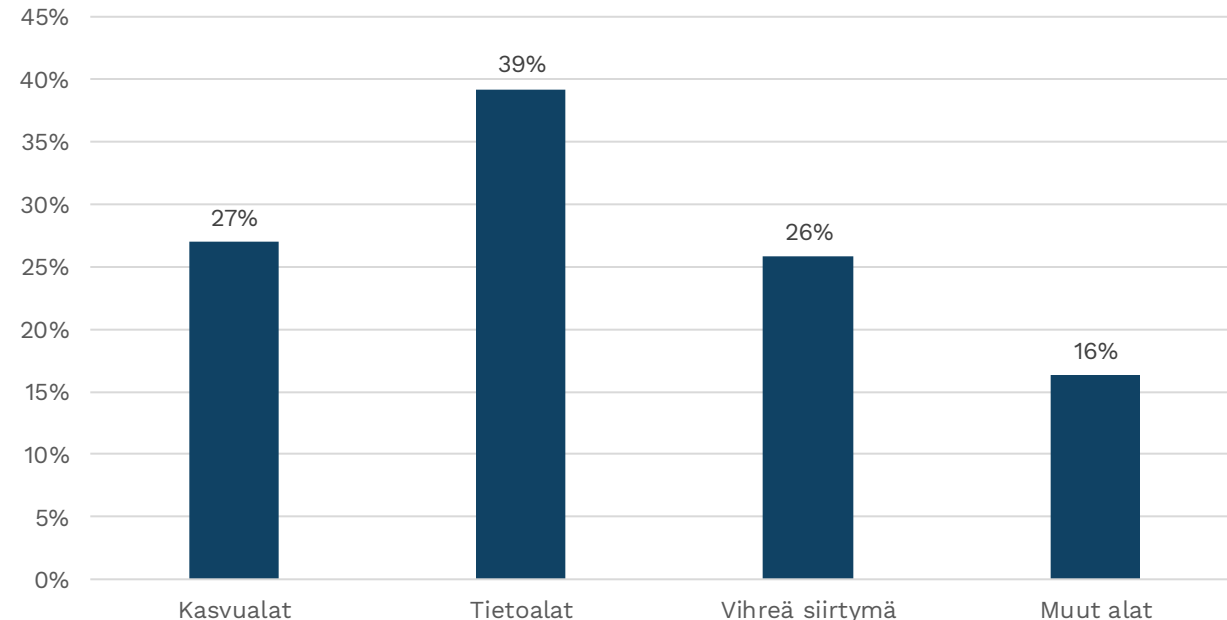
Kuvioissa on kuvattu tarkastelun alojen yritysten määrän kehitystä vuosien 2015-2023 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmalla toimialajaolla tarkastelun alojen yritysten määrän kehitystä.

- **Tarkastelun alojen yrityskanta kasvoi noin 38 000 yrityksellä vuosien 2015-2023 aikana.** Alojen yrityskannan kasvu selittää noin 40 prosenttia koko maan yritysten määrän kasvusta saman ajanjakson aikana.
- **Tietoalojen yritysten määrä kasvoi 26 500 kappaleella vuosien 2015-2023 aikana** ja kasvutahti on korostunut 2020-luvulla. Tietoalojen yrityskannan suhteellinen kasvu oli erittäin voimakasta koko yrityskannan kasvuun verrattuna: alalla etenkin pääkonttoritoiminnan ja liikejohdon konsultoinnin sekä erikoistuneiden liike-elämäpalveluiden yrityskanta kasvoi voimakkaasti.
- **Kasvualojen ja vihreän siirtymän alojen yrityskannan suhteellinen kehitys oli vastaavaa** ja selvästi koko yrityskannan kehitystä vahvempaa. Määrällisesti kasvualojen yritysten määrä lisääntyi huomattavasti enemmän, vihreän siirtymän aloilla yrityskannan määrällinen kasvu oli hillittyä alan pienen koon vuoksi.

Yritysten määrän muutos 2015-2023

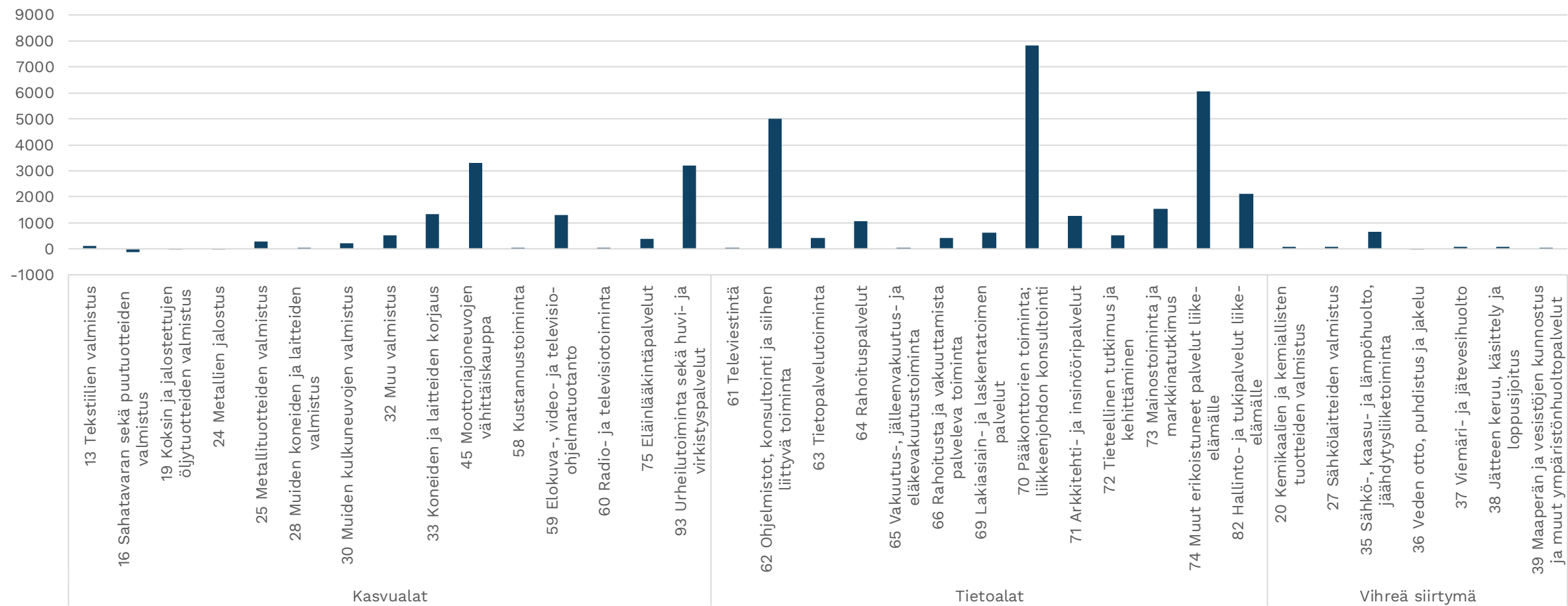

Muutos 2015-2023 (%)

Tietalojen, kasvualojen ja vihreän siirtymän toimialaryhmien tarkempi yritysten määrän kehitys

Muutos yritysten määrässä 2015-2024

Yrityskannan kehitys tarkastelun toimiala-ryhmissä maakunnittain

Kahdessa taulukossa on kuvattu tarkastelun toimialaryhmien yrityskannan kehitystä maakunnittain vuosien 2015–2023 aikana.

- **Tietoalojen yritysten määrä kasvoi kaikissa maakunnissa;** alueiden välistä kehitystä erottaa lähinnä kasvun määrällinen volyymi, joka ylläpitää alan yrityskannan alueellisia eroja.
 - Suhteellisen kehityksen erot ovat alueittain suhteellisen pieniä: tietualan yrityskanta kasvoi suhteellisesti mitattuna voimakkaasti kaikissa maakunnissa. Erityisen huomionarvoisia olivat Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Lapin maakuntien hyvin voimakas suhteellinen kasvu.
 - Määrällinen alan yritysten määrän kasvu oli sen sijaan keskittyvää: **Uusimaa selittää jopa puolet alan yritysten määrän kasvusta,** korostaen Uudenmaan merkitystä alan ylivoimaisena keskuksena.
- **Vihreän siirtymän alojen yritysten määrä kasvoi myös kaikissa maakunnissa,** mutta suuressa osassa maakuntia määrällinen alan yritysten kasvu oli hillittyä. Määrällisesti merkittävä kasvu rajautuu lähinnä Etelä-Suomen suuriin maakuntiin sekä osaan pohjalaismaakunnista.
- **Myös kasvualoilla yritysten määrä kasvoi kaikissa maakunnissa.** Suhteellinen kasvutahti oli pääosin saman suuntaista, joskin etenkin Itä-Suomessa kasvu oli Länsi- ja Etelä-Suomea hillitympää.
 - Määrällisesti merkittävin kasvu tapahtui (odotetusti) Etelä-Suomen suurissa maakunnissa. Suhteellinen kasvu oli merkittävää myös Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa sekä Keski-Suomessa. Etelä-Pohjanmaan ja Kymenlaakson alan yritysten kehitys oli erityisen heikkoa.

Muutos 2015-2023	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	64	175	21	349
Etelä-Karjala	125	256	2	504
Etelä-Pohjanmaa	269	433	41	1114
Etelä-Savo	157	329	21	781
Kainuu	82	177	16	385
Kanta-Häme	233	460	12	1178
Keski-Pohjanmaa	146	196	27	407
Keski-Suomi	572	1051	32	2501
Kymenlaakso	147	318	13	702
Lappi	391	644	30	2130
Pirkanmaa	1198	2719	58	5994
Pohjanmaa	346	559	62	1336
Pohjois-Karjala	197	392	10	1014
Pohjois-Pohjanmaa	762	1696	80	4102
Pohjois-Savo	360	657	21	1854
Päijät-Häme	307	604	18	1578
Satakunta	359	615	31	1305
Uusimaa	3408	12907	376	26133
Varsinais-Suomi	1154	2358	93	5248

Muutos 2015-2023 (%)	Kasvualat	Tietotalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	24 %	37 %	57 %	16 %
Etelä-Karjala	16 %	26 %	2 %	9 %
Etelä-Pohjanmaa	12 %	29 %	20 %	10 %
Etelä-Savo	16 %	32 %	19 %	11 %
Kainuu	20 %	46 %	25 %	13 %
Kanta-Häme	18 %	31 %	13 %	15 %
Keski-Pohjanmaa	26 %	45 %	41 %	12 %
Keski-Suomi	34 %	42 %	14 %	22 %
Kymenlaakso	14 %	28 %	9 %	11 %
Lappi	32 %	49 %	18 %	24 %
Pirkanmaa	32 %	45 %	16 %	26 %
Pohjanmaa	25 %	32 %	33 %	15 %
Pohjois-Karjala	19 %	34 %	8 %	15 %
Pohjois-Pohjanmaa	34 %	52 %	31 %	27 %
Pohjois-Savo	23 %	37 %	10 %	18 %
Päijät-Häme	21 %	31 %	17 %	17 %
Satakunta	18 %	36 %	17 %	12 %
Uusimaa	32 %	39 %	51 %	35 %
Varsinais-Suomi	32 %	41 %	26 %	22 %

Aloittaneet yritykset tarkastelun ryhmissä maakunnittain

Taulukoissa on kuvattu aloittaneiden yritysten määrää vuosien 2015-2023 aikana tarkastelun toimialaryhmissä maakunnittain.

- Tarkastelun aloille perustettiin 110 000 uutta yritystä vuosien 2015-2023 aikana.** Tarkastelun toimialaryhmien merkitys aloittaneiden yritysten näkökulmasta on hyvin huomattava: vaikka alat kattavat vain kolmanneksen Suomen yrityksistä, aloittaneista yrityksistä yli puolet (53 %) sijoittui näille aloille.
- Tietoalojen merkitys oli erityisen suuri, ryhmän toimialoilla aloitettiin jopa 76 000 uutta yritystä vuosien 2015-2023 aikana.** Tietoalat kattavat yli kolmanneksen koko maan aloitetuista yrityksistä vuosien 2015-2023 aikana.
 - Uudenmaan painoarvo tietualan aloittaneissa yrityksissä oli erityisen suuri: maakunta selittää noin puolet kaikista ryhmän aloittaneista yrityksistä. Kaikissa maakunnissa kuitenkin vähintään viidesosa aloittaneista yrityksistä sijoittui tietoaloille.
- Vihreän siirtymän alojen aloittaneiden yritysten määrä oli sen sijaan hillitty.** Vuosien 2015-2023 aikana ryhmän aloille perustettiin vain 2 300 uutta yritystä, näistä pääosa 2020-luvulla. Maakunnittain aloittaneiden yritysten määrä oli merkityksellinen lähinnä Uudellamaalla.
- Kaikista maan aloittaneista yrityksistä noin 15 prosenttia perustettiin kasvualoilla** (32 000 aloittanutta yritystä vuosien 2015-2023 aikana). Uudellamaalla näiden aloittaneiden yritysten painoarvo on erityisen vähäinen, alan aloittaneiden yritysten painoarvo korostuu etenkin Keski-Pohjanmaalla sekä Etelä-Pohjanmaalla.

Muutos 2015-2023	Kasvualat	Tietoalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	199	453	34	676
Etelä-Karjala	536	999	36	1802
Etelä-Pohjanmaa	1235	1256	94	3125
Etelä-Savo	628	959	44	2188
Kainuu	288	457	35	1016
Kanta-Häme	966	1453	47	3037
Keski-Pohjanmaa	441	440	40	1063
Keski-Suomi	1567	3030	96	4482
Kymenlaakso	719	1166	45	2358
Lappi	1043	1524	70	3524
Pirkanmaa	3254	7122	197	9579
Pohjanmaa	993	1705	127	2828
Pohjois-Karjala	749	1232	45	2486
Pohjois-Pohjanmaa	2170	4261	150	6587
Pohjois-Savo	1223	1977	76	3868
Päijät-Häme	1109	1914	44	3488
Satakunta	1291	1756	86	3773
Uusimaa	10485	38564	808	34674
Varsinais-Suomi	3204	6503	211	9185

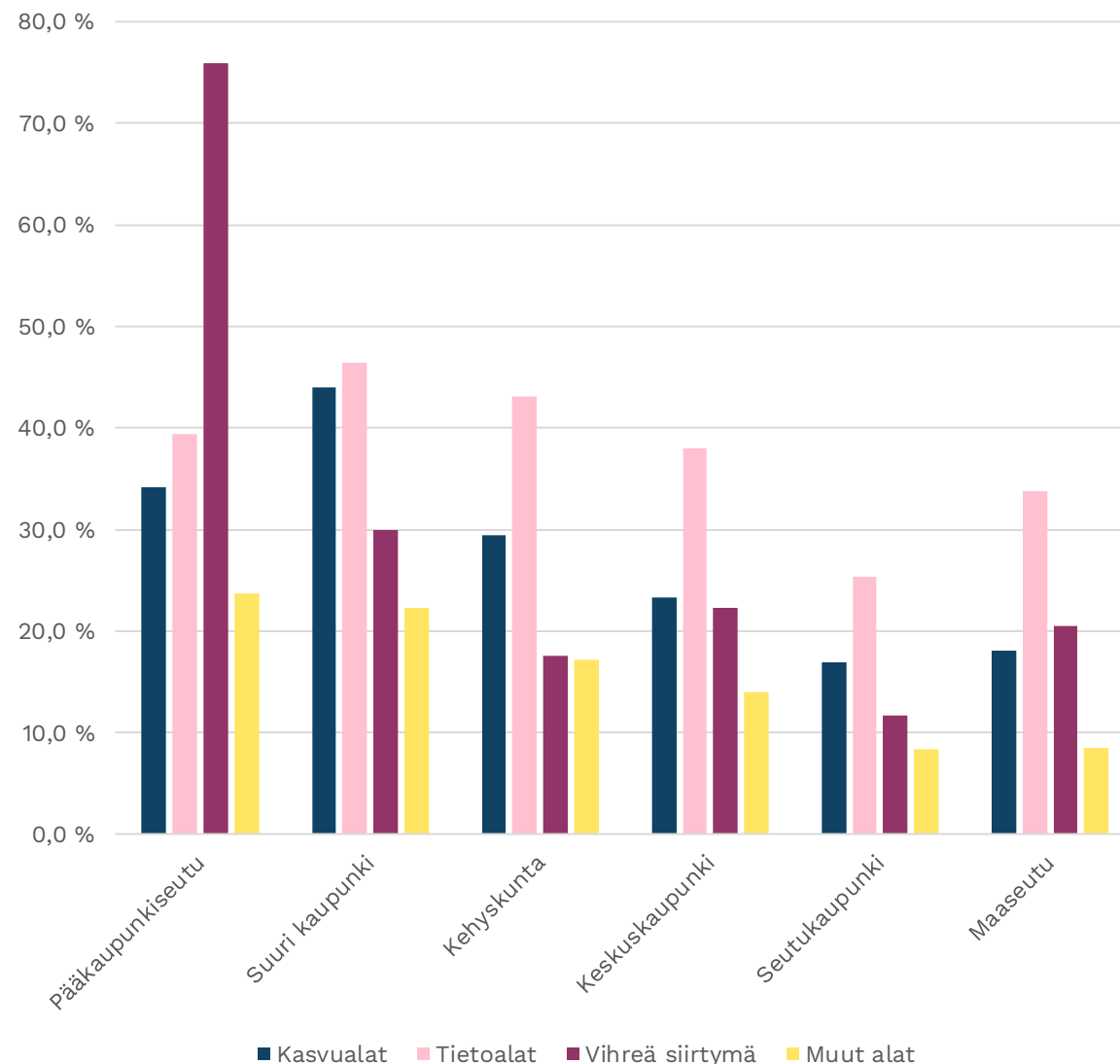
Muutos 2015-2023 (%)	Kasvualat	Tietoalat	Vihreä siirtymä	Muut alat
Ahvenanmaa	15 %	33 %	2 %	50 %
Etelä-Karjala	16 %	30 %	1 %	53 %
Etelä-Pohjanmaa	22 %	22 %	2 %	55 %
Etelä-Savo	16 %	25 %	1 %	57 %
Kainuu	16 %	25 %	2 %	57 %
Kanta-Häme	18 %	26 %	1 %	55 %
Keski-Pohjanmaa	22 %	22 %	2 %	54 %
Keski-Suomi	17 %	33 %	1 %	49 %
Kymenlaakso	17 %	27 %	1 %	55 %
Lappi	17 %	25 %	1 %	57 %
Pirkanmaa	16 %	35 %	1 %	48 %
Pohjanmaa	18 %	30 %	2 %	50 %
Pohjois-Karjala	17 %	27 %	1 %	55 %
Pohjois-Pohjanmaa	16 %	32 %	1 %	50 %
Pohjois-Savo	17 %	28 %	1 %	54 %
Päijät-Häme	17 %	29 %	1 %	53 %
Satakunta	19 %	25 %	1 %	55 %
Uusimaa	12 %	46 %	1 %	41 %
Varsinais-Suomi	17 %	34 %	1 %	48 %

Yrityskannan kehitys kuntatyyppin mukaan

Kuviossa on tarkasteltu tarkastelun kiinnostuksen kohteena olevien alojen yrityskannan kehitystä kuntatyyppin mukaan. Seuraavalla dialla on kuvattu eri ajanjaksoina määrällistä yrityskannan kehitystä ja tätä seuraavalla dialla kartalla kuntatason kehitystä.

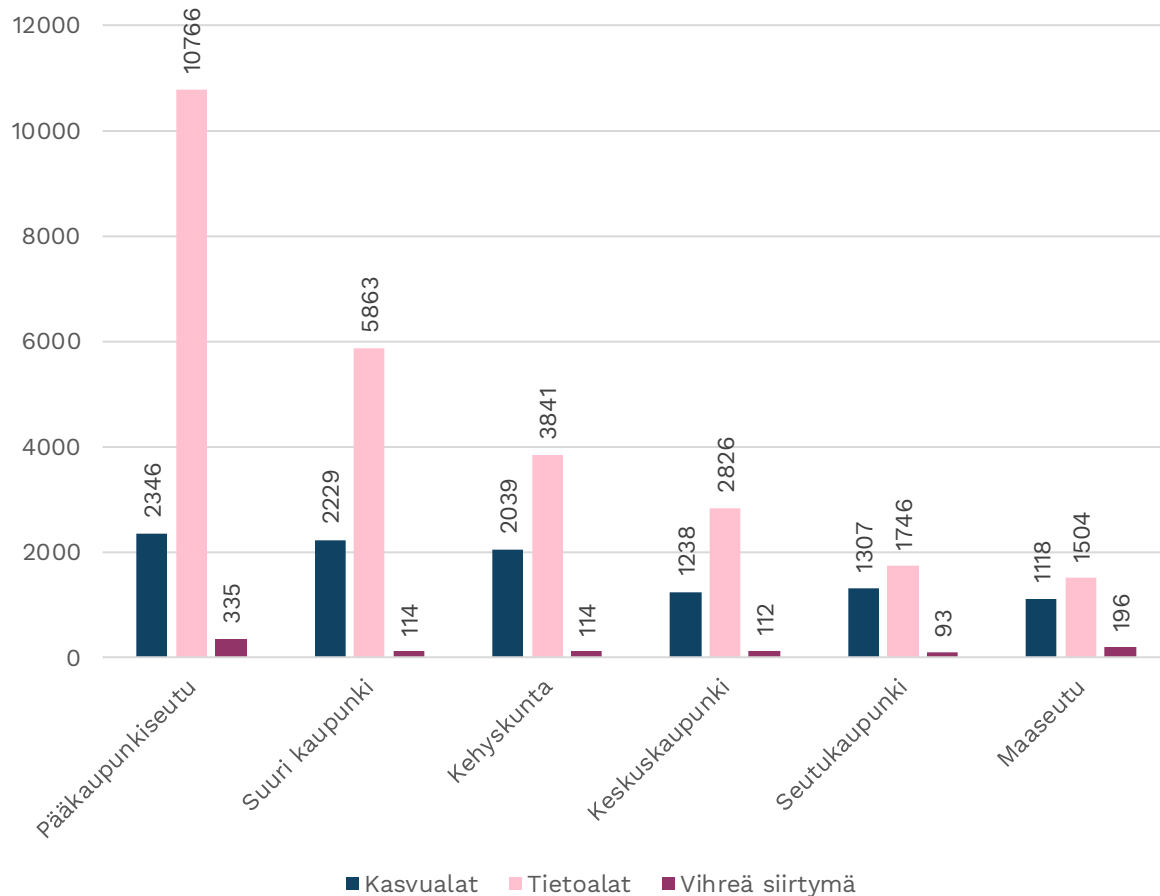
- **Yrityskannan kehitys oli tarkastelun toimialaryhmissä** (ja ylipäätään kaikilla aloilla) **selvästi tasapainoisempaa kuin työpaikkojen kehitys** vuosien 2015–2023 aikana. Yritysten määrä kasvoi kaikilla tarkastelun kolmella alalla sekä kaiken tyyppisissä kunnissa (ja ylipäätään useimmissa kunnissa).
- **Tietotalouden yritysten suhteellinen kehitys oli sangen tasaista alueittain**, täysin työpaikkojen kehityksestä poiketen. Suhteellinen kasvu oli erityisen nopeaa suurissa kaupungeissa ja keskustaajamissa, mutta myös seutukaupungeissa ja maaseudulla alan yritysten määrä on kasvanut huomattavan nopeasti. Määrällinen kasvu oli kuitenkin selvästi suurinta pääkaupunkiseudulla.
- **Vihreän siirtymän yritysten määrällinen kasvu oli koko maan tasolla hillittyä**. Suhteellinen ja määrällinen kasvu oli selvästi suurinta pääkaupunkiseudulla ja merkittävää myös muissa suurissa kaupungeissa. Muissa alueissa erot olivat hillittyjä, kuntatasolla erot ovat taas erittäin suuria alan pienen koko yrityskannan takia.
- **Kasvualueiden yrityskannan kehityksessä oli alueellisesti merkittävämpiä eroja**, joskin myös kasvualueiden yritysten määrä kasvoi kaikissa kuntaryhmissä ja lähes kaikissa kunnissa. Määrällinen ja suhteellinen kasvu oli korostuneita suurissa kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla; etenkin suurten kaupunkiseutujen ulkopuolella kasvu oli hillitympää (joskin koko yrityskannan kehitystä vahvempaa).

Yritysten määrän muutos 2015–2023 (%)

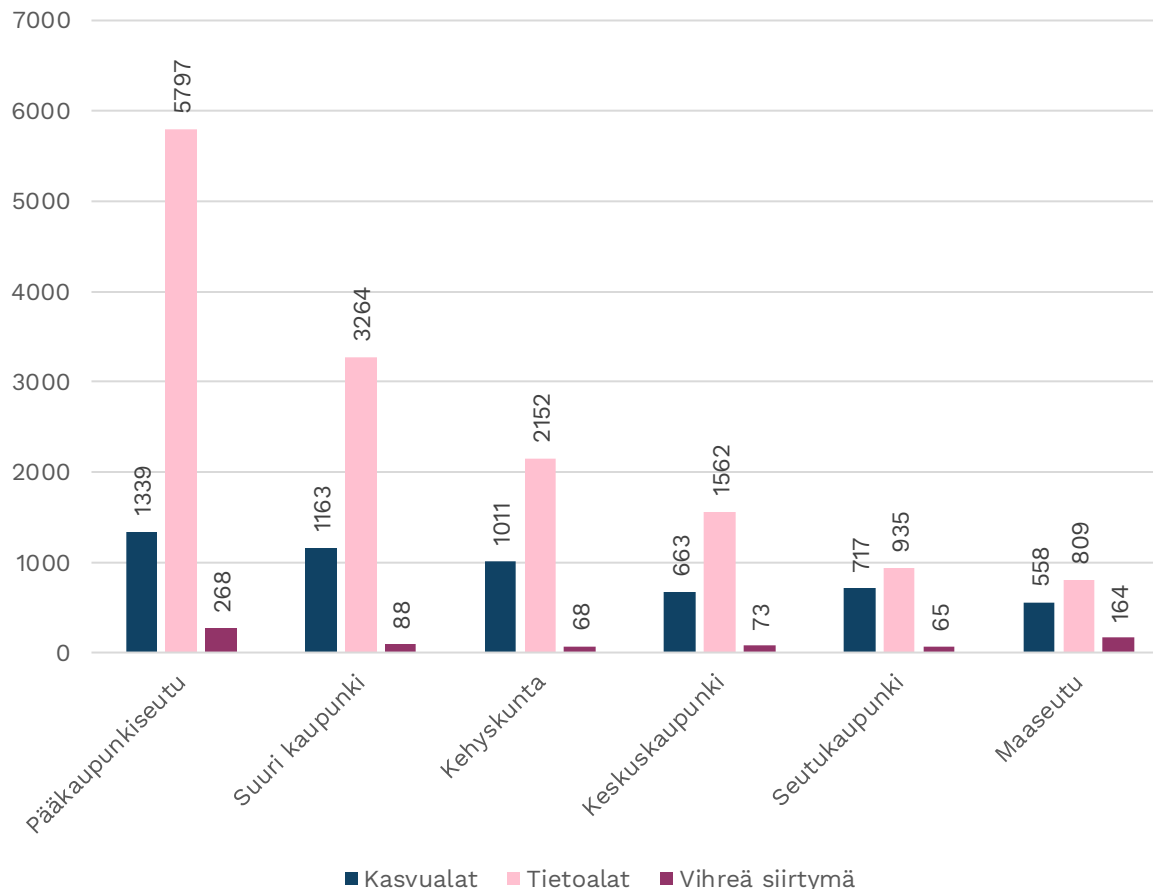

Määrällinen yrityskannan kehitys kuntatyyppin mukaan

Yritysten määrän muutos 2015-2023

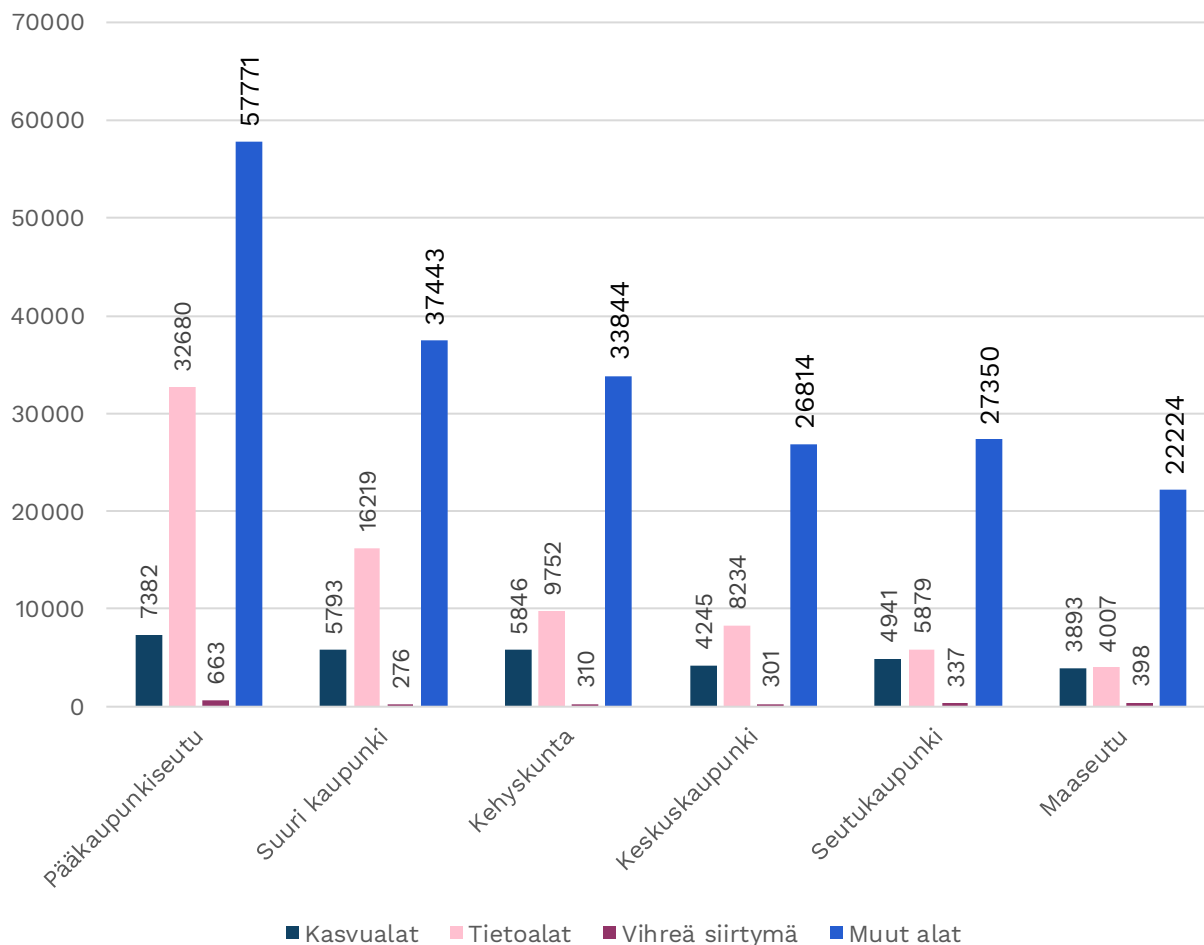

Yritysten määrän muutos 2020-2023

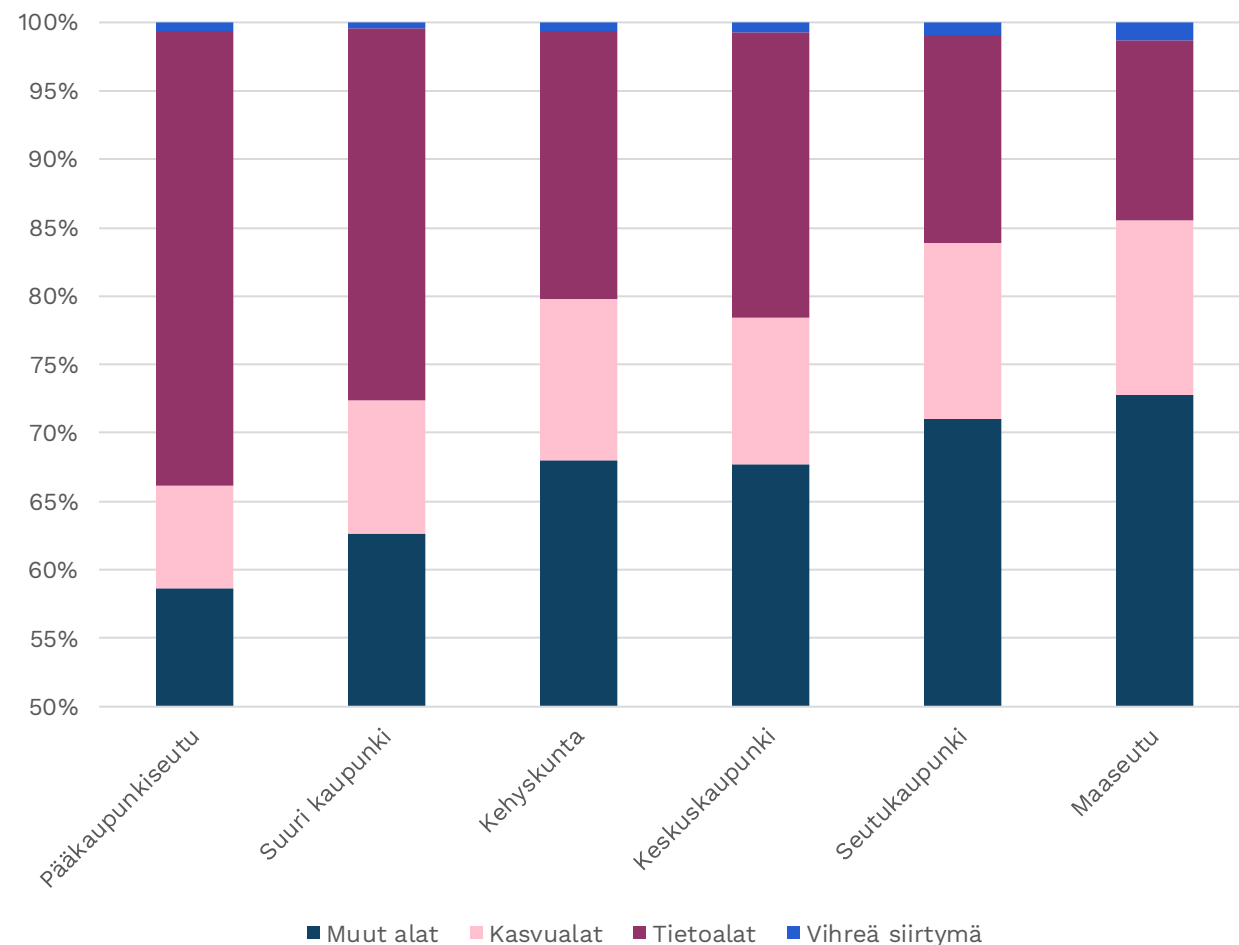

Aloittaneet yritykset kuntatyyppin mukaan 2015-2023

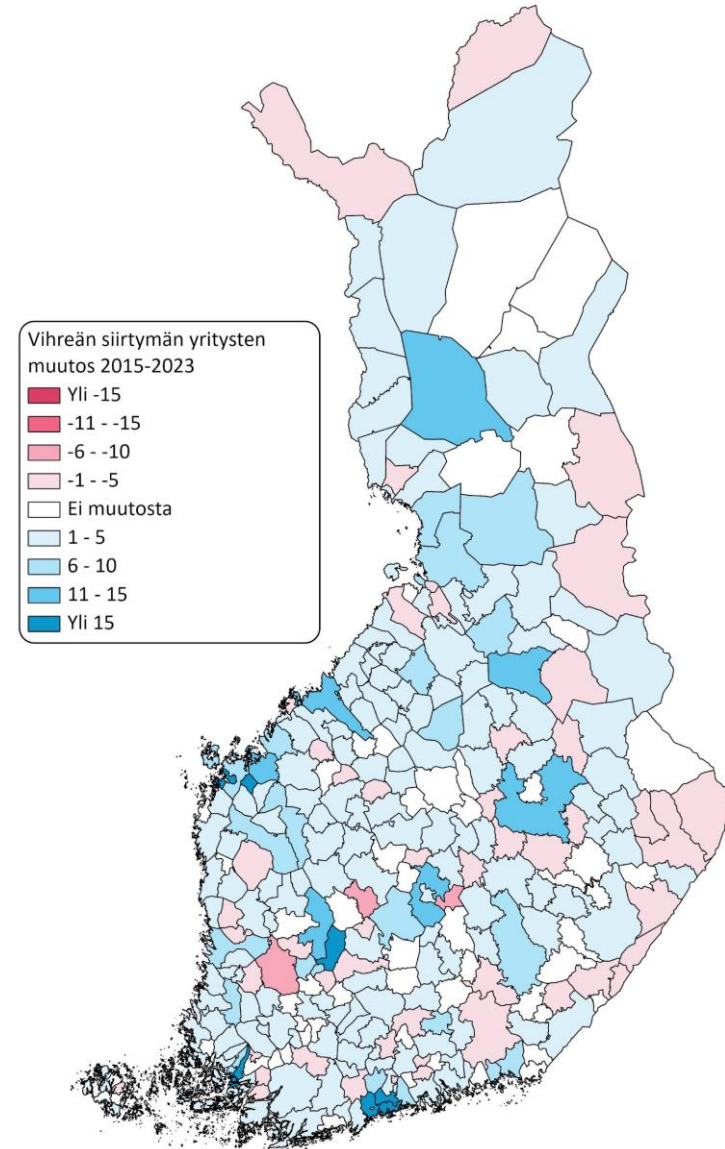
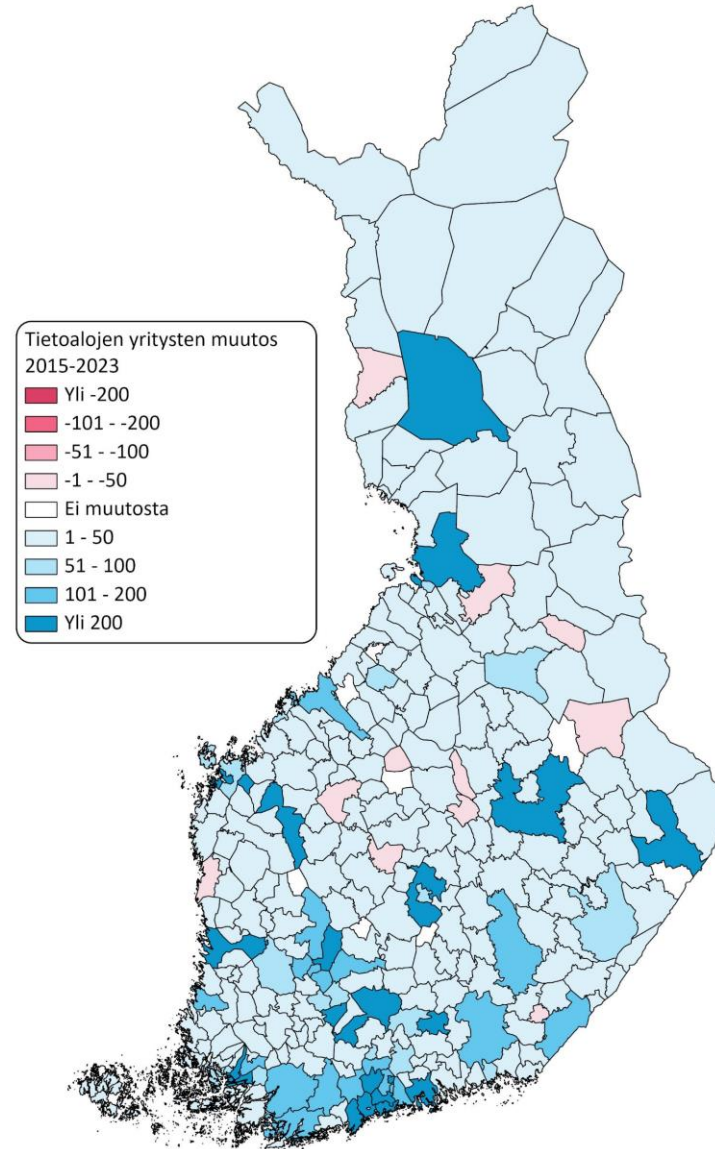
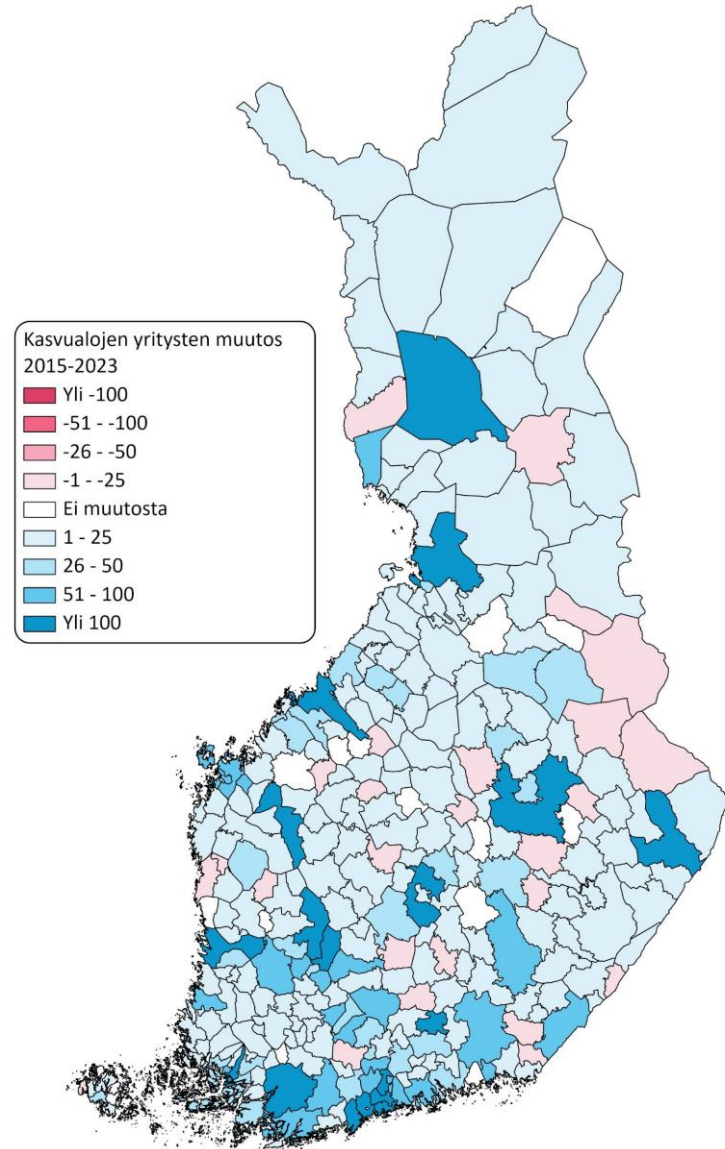
Aloittaneet yritykset 2015-2023

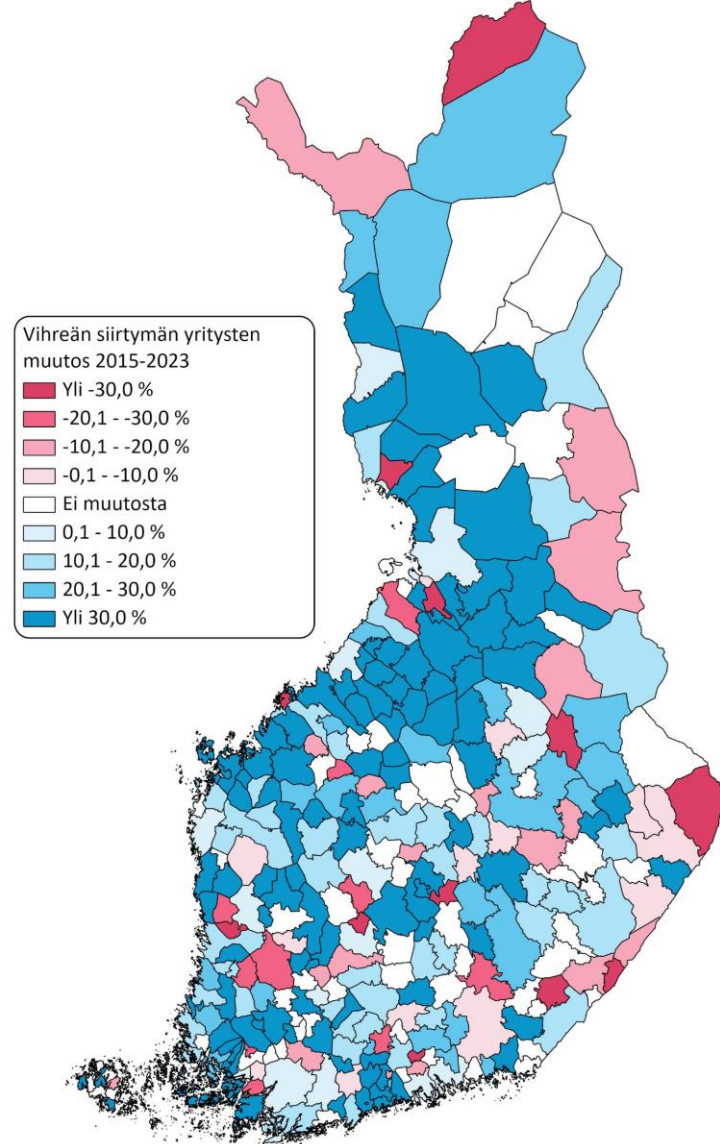
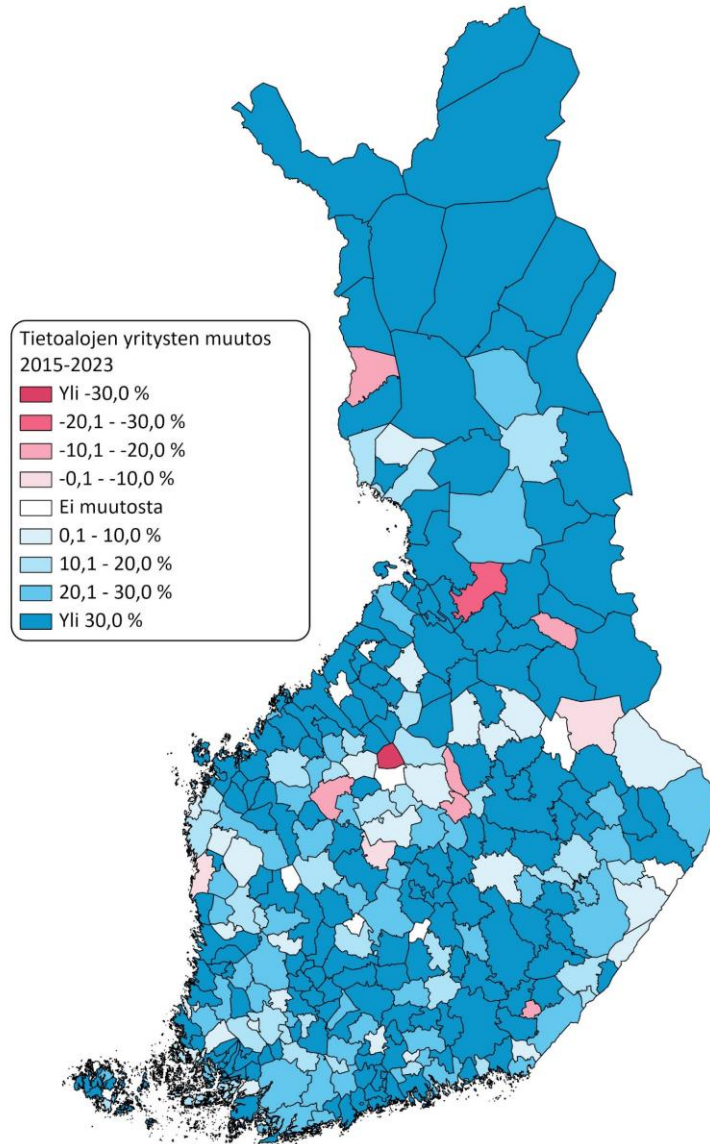
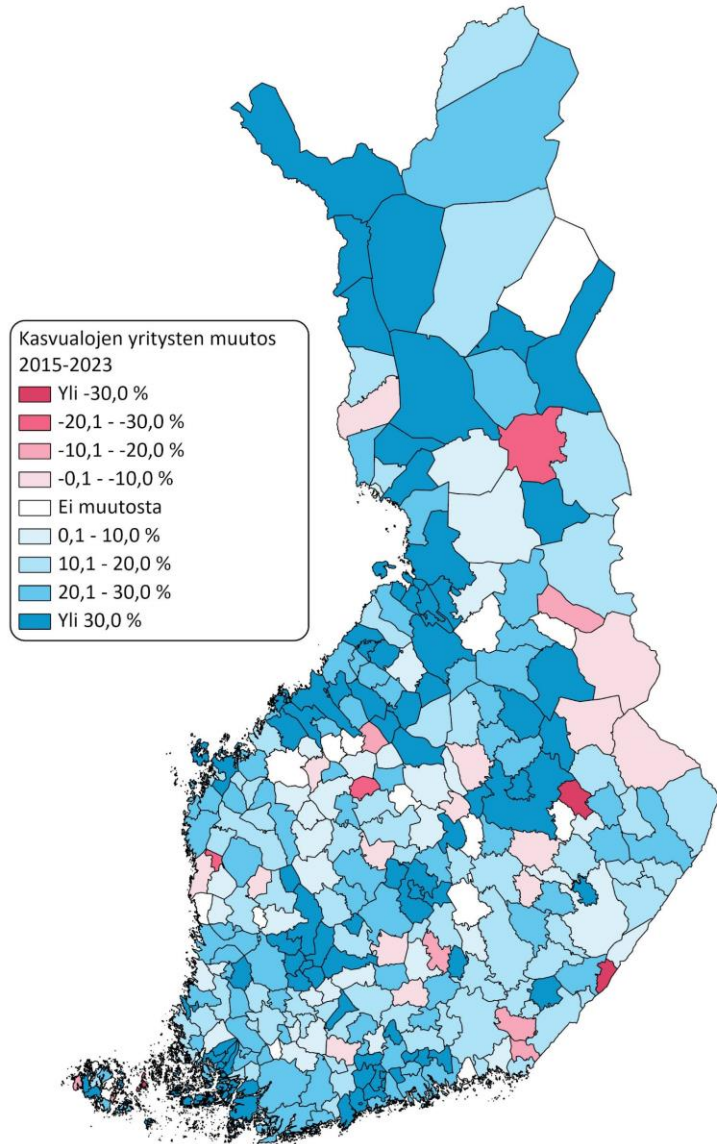
Aloittaneiden yritysten jakauma 2015-2023

Tarkasteltavien alojen yritysten määrän muutos kunnittain 2015-2023

Tarkasteltavien alojen yritysten määrän muutos (%) kunnittain 2015-2023

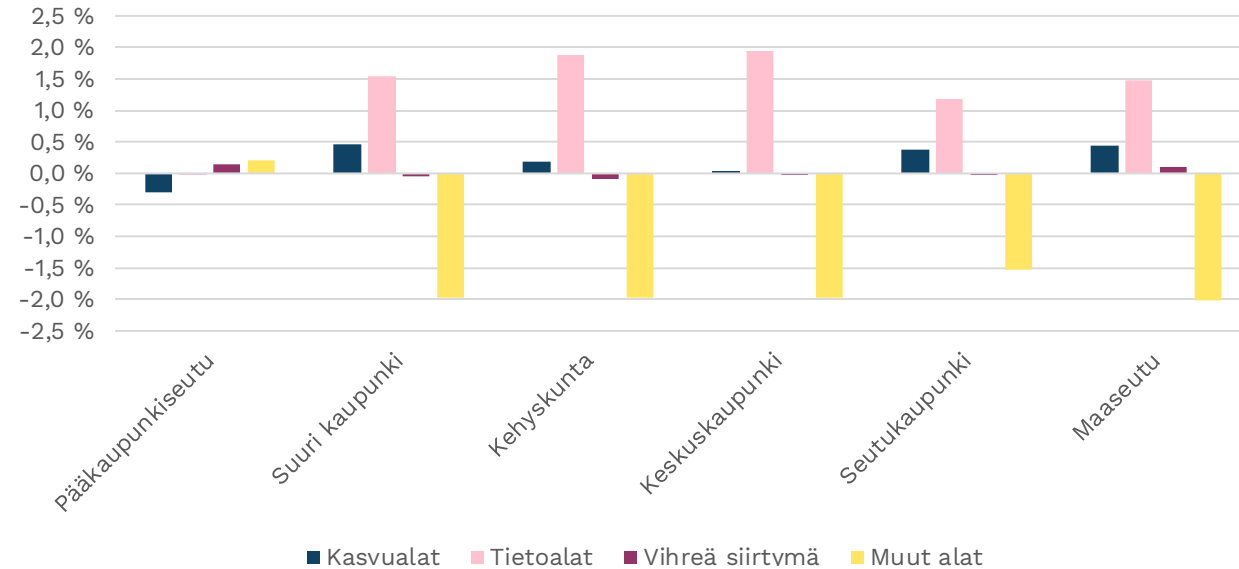

Tarkastelun toimiala-ryhmien merkityksen muutos, yritykset

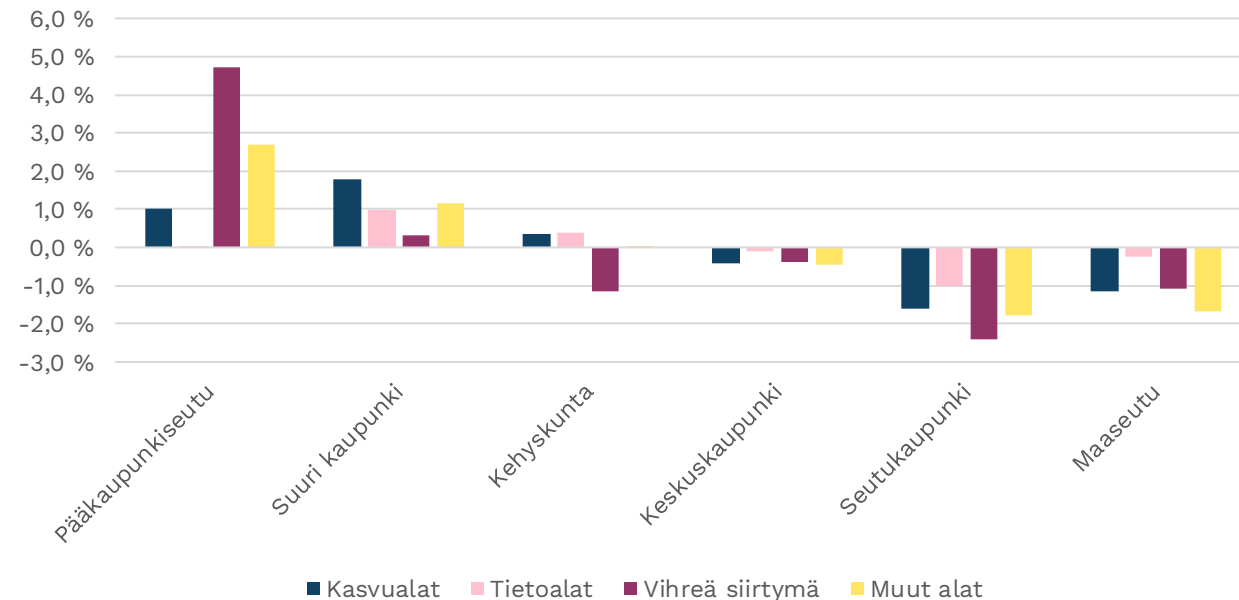
Ylemmässä kuviossa on tarkasteltu, miten tarkastelun alojen painoarvo yrityskannassa on muuttunut vuosien 2015-2023 aikana. Alemmassa kuviossa on tarkasteltu, miten alan alueellinen yrityskannan jakauma on muuttunut saman ajanjakson aikana.

- **Useimmilla alueilla etenkin tietotalojen yritysten painoarvo yritysrakenteessa on kasvanut merkittävästi vuosien 2015-2023 aikana.** Tämä pätee myös maaseutuun ja seutukaupunkeihin, joissa alan työpaikkojen määrä ja osuus laskivat merkittävästi samaan aikaan. Pääkaupunkiseudulla yrityskannan rakenne on muuttunut tarkastelun luokituksilla vain vähän vuosien 2015-2023 aikana, merkittävänä erona työpaikkarakenteeseen.
- Kasvualueiden yritysten painoarvo kasvoi hieman suurissa kaupungeissa, seutukaupungeissa ja maaseudulla. Vihreän siirtymän alojen merkitys on pysynyt vähäisenä kaiken tyyppisissä kunnissa.
- **Vaikka yrityskanta kasvoi kaiken tyyppisissä kunnissa, kasvun volyymin erojen seurauksena etenkin pääkaupunkiseudun osuus tarkastelu alojen yrityksistä on kasvanut ja maaseutukuntien sekä seutukaupunkien osuus yrityksistä on laskenut.** Tietotalat muodostavat tästä poikkeuksen.

Yritysrakenteen muutos 2015-2023 (muutos ryhmän osuudessa kaikista työpaikoista, prosenttiyksikköä)

Muutos alueen osuudesta koko maan ryhmän yrityksistä 2015-2023 (prosenttiyksikköä)

4. Yhteenveto- ja johtopäätökset

Yhteenveto – kansallinen yleiskuva

- **Tarkastelussa muodostettiin kolme toimialaryhmää, tietojen, vihreän siirtymän ja kasvualojen ryhmät** ja tarkasteltiin näiden merkitystä työpaikka- ja yrityskannan kehityksessä sekä alueellisessa kehityksessä. **Alat kattavat noin kolmanneksen maan työpaikoista ja yrityksistä, mutta ovat kehityksen näkökulmasta merkittävästi ”kokoaan suurempia”**, selittäen puolet työpaikkojen määrän ja 40 prosenttia yritysten määrän kasvusta vuosien 2015–2023 aikana.
- **Tarkastelu osoittaa etenkin tietojen** (korkean inhimillisen pääoman, pääasiassa tiedon ja aineettomaan tuotantoon keskittyneet alat) **hyvin korostuneen merkityksen 2010-luvun lopun ja 2020-luvun työpaikkojen ja yritysten kehityksessä.** Ala on nähnyt valtavaa työpaikkojen määrän kasvua (50 000 uutta työpaikkaa, 21 prosentin suhteellinen kasvu) ja selittää noin kolmanneksen kansallisesta työpaikkojen määrän kasvusta.
 - **Tietotyöhön nojaavat alat ovat selvästi merkittävimmät uuden kasvun alat Suomessa** (myös 2020-luvulla), **jotka myös uusivat kansallista elinkeinorakennetta.** Alan merkitys on erityisen suuri muiden kuin julkisten palvelualojen kontekstissa.
- **Vihreän siirtymän alat rajattiin työssä suhteellisen tiukasti aloihin, joihin on kohdistunut tai joilla on selvä potentiaali suoriin vihreän siirtymän investointeihin.** Tiiviisti rajatun alan kansallinen painoarvo on vielä maltillinen ja määrällinen työpaikkojen määrän kasvu on ollut alalla vielä hillittyä. **2020-luvulla alan työpaikkakehitys on kuitenkin vahvistunut selvästi**, ja etenkin suhteellisesti mitattuna ala kasvaa hyvin nopealla vauhdilla. Alan kokonaismerkitys on kuitenkin vielä hillitty, merkittävästä kasvusta huolimatta.
- **Kasvualoilla viitattiin tässä tarkastelussa aloihin, joilla tapahtui kasvua työpaikkojen, yritysten ja arvonlisäyksen osalta vuosien 2019–2023 aikana.** Tällä kriteeristöllä käytännössä kaikki tietojen ja merkittävä osa vihreän siirtymän aloista kuuluisi kasvualoille – päällekkäisyyden välttämiseksi nämä alat poistettiin luokituksessa (yhdessä muuttamien julkisen sektorin palveluiden kanssa). **Kasvualat viittaavatkin tässä tarkastelussa muihin teollisuuden ja palveluiden viimevuosien kasvun aloihin.** Määritelmän mukaisesti alan työpaikkojen sekä yritysten määrä on myös kasvanut, joskin tieto- ja vihreän siirtymän aloja hitaammin.
- **Tarkastelun toimialaryhmien työpaikkojen määrän kasvu on tuottanut myös välillisiä työpaikkavaikutuksia**, mm. hankintojen vaikutuksesta. **Laskennallisen arvion mukaan tarkastelun toimialaryhmien työpaikkojen määrän kasvu tuotti noin 10 000 työpaikan välillisen kasvun muille aloille**, etenkin teollisuuteen, rakentamisen alalle sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalle. Tästä ”kasvusta” merkityksellinen osa voi kuitenkin olla suoran kasvun sijaan merkitykseltään vähenevien muiden toimintojen korvaamisesta, kompensoiden esimerkiksi supistuneiden alojen hankintoja. **Jos myös välillinen 10 000 työpaikan vaikutus huomioidaan, tarkastelun alat selittävät noin 57 prosenttia vuosien 2015–2023 työpaikkojen kasvusta.**

Yhteenveto – alueellinen yleiskuva

- Tarkastelun kolmen toimialaryhmän kansallinen merkitys on suhteellisen suuri ja nopeasti kasvava. **Alueellinen merkitys kuitenkin vaihtelee voimakkaasti – kansallisen kasvun keskeisimmät alat eivät ole kaikilla alueilla merkityksellisiä kasvun ja uudistuvan elinkeinorakenteen lähteitä.**
- **Erityisesti tietotalojen valtava työpaikkojen määrän kasvu on alueellisesti hyvin keskittynyttä ja jopa alueita eriyttävää.** Pelkästään pääkaupunkiseudulla tapahtui puolet alan työpaikkakasvusta, ja suurin osa muusta kasvusta tapahtui muissa suurissa yliopistokaupungeissa (etenkin Tampereella ja Oulussa). **Suomen tietotyöpaikat olivat vuonna 2023 keskittyneempiä kuin vuonna 2015, vaikka tietotala oli jo ennestään hyvin kaupunkiorientoitunutta.** Maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa täysin kansallisesta kehityksestä poiketen tietotalojen työpaikkojen määrä ja **osuus** laskivat: nämä alat muuttuivat pienemmissä kunnissa aiempaa vähemmän relevanteiksi työpaikkojen näkökulmasta.
 - Tietotalan yritysten näkökulmasta kehityskuva on kuitenkin nyanssikkaampi, sillä ryhmän yrityskanta kasvoi merkityksellisesti kaiken tyyppisissä kunnissa. Etenkin maaseutukuntien ja seutukaupunkien työpaikkojen ja yritysten kehityksen ristikkäisyys on huomionarvoista.
 - **Tietotalojen työllisten kehitys oli hieman alueellisesti tasaisempaa,** työpaikoista poiketen työllisten määrä laski vain hieman maaseudulla ja seutukaupungeissa: tietotyön merkitys työllisten ryhmässä kasvoi vuosien 2015-2023 aikana työpaikoista poiketen myös maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa.
- **Vihreän siirtymän alojen kehitys oli taas tasaisempaa alueellisesti, etenkin 2020-luvulla myös maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa alan työpaikkojen määrä on kasvanut ja alan merkitys on korostunut elinkeinorakenteessa.** Etenkin seutukaupungeissa muutos on ollut merkittävä ja alan työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista on noussut huomattavasti. Alalla tapahtuu kasvua myös suuremmissa kaupungeissa, joissa suhteellinen merkityksen nousu on hillitympää.
 - Vihreän siirtymän alan alueelliset erot ovatkin enemmän maantieteellisiä: vaikka työpaikkojen määrä kasvoi ympäri maata, alan merkitys on Länsi- ja Rannikko-Suomen maakunnissa selvästi Keski- ja Itä-Suomea korostuneempi. Työpaikkakehitys on myös maltillisesti vahvistanut tätä eroa.
- **Kasvualojen merkitys on noussut myös suurimmassa osassa maata,** joskin suurin kasvu paikantuu suuriin kaupunkeihin ja maakuntakeskuksiin. Maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa on tapahtunut alalla maltillista kasvua työpaikkojen määrässä ja merkityksellistä kasvua yritysten määrässä. Tämä kasvu uudistaa näiden alueiden elinkeinorakennetta, mutta maaseutukuntien ja seutukaupunkien kansallinen merkitys näillä aloilla on laskusuunnassa suurempien kaupunkien nopeamman kehityksen takia sekä yritysten että työpaikkojen näkökulmasta.

Johtopäätöksiä

- **Etenkin tietalojen kehitys ylläpitää polarisoituvaa työpaikkakehitystä** ja heijastunee myös polarisoituneeseen väestönkehitykseen. Huolimatta tietalojen vahvoista etätyöskentelymahdollisuuksista alan työpaikat ovat enemmän keskittyneet kuin hajautuneet myös 2020-luvulla. **Maan nopeimmin kasvava toimialaryhmä kasvaa lähinnä alueilla, joissa alan merkitys oli jo ennestään suuri**, jopa suurten kaupunkien välillä on eriytymistä tietualan työpaikkojen kehityksessä. Koska ala yksin selittää jo kolmasosa työpaikkojen määrän kasvusta, korostaa alan merkityksen kasvu suurten kaupunkien ja muun maan välisiä eroja. Erityisen huomionarvoisena voi pitää alan työpaikkojen suhteellisen osuuden *laskua* seutukaupungeissa ja maaseutukunnissa: nopeimmin kasvavan alan työpaikkojen määrä ei pelkästään vähene pienissä kunnissa, vaan jopa alan osuus kaikista työpaikoista laskee.
 - **Toisaalta tietotyötä tekevien kehitys oli alueellisesti hieman tasaisempaa: keskittyviin tietotyöpaikkoihin on työllistytty myös maaseutukunnista ja seutukaupungeista;** alan työpaikkojen kasvu hyödyttääkin välillisesti myös muuta maata. Kuitenkin suurimpien kaupunkien osuus tietotyöllisistä kasvoi merkittävästi vuosien 2015-2023 aikana.
- **Vihreän siirtymän alat ovat tarjonneet kasvavassa määrin mahdollisuuksia seutukaupungeille ja maaseutukunnille, mutta maantieteellisesti polarisoituneesti.** Vaikka ryhmän kokonaismerkitys on yhä vähäinen, useimmista aloista poiketen etenkin seutukaupungeissa alalla on tapahtunut merkityksellistä kasvua. Vihreän siirtymän kiihtyessä alan työpaikkojen rooli etenkin pienempien kaupunkien elinkeinorakenteen uudistajana voinee kasvaa entisestään. Suurin potentiaali tarkastelun perusteella alalla on Rannikko- ja Länsi-Suomessa, olettaen tulevan kehityksen kasautuvan jo ennestään korostuville alueille. Huomionarvoisesti osaan pienempiin kuntiin syntyvistä vihreän siirtymän työpaikoista työllistyy myös suuremmissa kaupungeissa asuvia; alan työpaikkakehitys oli työllisten kehitystä vahvempaa maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa.
- **Yrityskannan kasvu on alueellisesti tasapainoisempaa, mutta elinvoiman kehityksen kannalta tärkeiden työpaikkojen kehitys myös tarkastelun ryhmässä ”keskittävät Suomea” kohti suurimpia kaupunkeja.** Suurimpien kaupunkien merkitys ja kansallinen painoarvo kasvoi tarkastelun ajanjaksolla käytännössä kaikissa kolmessa toimialaryhmässä ja myös muiden työpaikkojen osalta. Vaikka esimerkiksi vihreän siirtymän työpaikat uudistavat pienempien kuntien elinkeinorakennetta, myös tässä ryhmässä suurempien kaupunkien merkitys korostuu pienempien kuntien kustannuksella. **Riskinä on, että myös tulevaisuuden kasvualat voimistavat Suomen alueellista eriytymistä.**
- **Maantieteellinen polarisaatio on huomattavaa ja etenkin Itä-Suomen näkymät ovat kolmen tarkastellun alan osalta haastavat.** Itä-Suomen maakuntien ja kuntien painoarvo sekä tietaloilla että vihreän siirtymän aloilla on vähäinen ja osin jopa laskusuuntainen. Esimerkiksi vihreän siirtymän työpaikkojen määrä kasvoi lähinnä Länsi- ja Rannikko-Suomen maaseutukunnissa ja seutukaupungeissa, Itä-Suomessa tapahtunut kasvu oli lähinnä hajanaista yksittäisten kuntien positiivista kehitystä.